

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI Kaina 30 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOVEMBER 24, 1987

Nr. 229

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

„LKB Kronika“ Nr. 73

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų.
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Žinios iš vyskupijų

LTSR Ministrų Tarybai
LTSR Švietimo Ministerijai
Klaipėdos rajono vykdomajam komitetui

Klaipėdos rajono laikraščio
„Banga“ redakcijai

Nuorašas: Tėsių vyskupui Antanui Vaičiui

Kun. Antano Šeškevičiaus, Kazio, ir Klaipėdos raj. Gargždų parapijos tikinčiųjų

Pareiškimai

Laisvė paimta į nelaisvę. Todėl nenuostabu, kad Lietuvos kunigai nekarta rašė pareiškimus su parašais valdžiai, kad jie negali laikytis tokių nuostatų, kurie priešingi Bažnyčios kanonams, sąžinės laisvei ir tuo pačiu tarybinei Konstitucijai.

Kitose komunistinėse šalyse taip pat Bažnyčia atskirta nuo valstybės, bet ten laikomasi Konstitucijos, todėl tikintieji turi kur kas daugiau ir sąžinės, ir Bažnyčios laisvės, pvz., Lenkijoje į bažnyčią laisvai eina mokytojai, moksleiviai, tarnautojai; tikintieji turi savo spaudą, laisvai dėsto religiją bažnytinuose pastatuose, viešai veikia vienuolynai, procesijos eina gatvėmis, tūkstantai maldininkų keliauja į Čenstakavą su vėliavomis ir kryžiais, stato naujas bažnyčias... O kaip pas mus?

Ten valstybė nesikiša į kandidatų Kunigų seminarion priėmimą, o mūsų ekleziasistai kiekvienas kandidatas pirma turi pereiti per saugumo ir kulto įgalotinio įstaigas, gauti iš jų sutikimą. Įgalotinis apriboja klierikų skaičių, nors kunigų Lietuvoje labai trūksta. Vyskupai be įgalotinio sutikimo neturi teisės skirstyti kunigus po parapijas. Tikintieji už savo bažnyčias turi mokėti didesnius mokesčius... Net ir mirusiesiems neduoda laisvės – ant jų kapų draudžiama statyti kryžius.

Atsakymas.

(1) Konstitucija, pagrindinį įstatymą, reikia pritaikyti

Demjanjuko dokumentas suklastotas

(Tęsinys)

Parašas ne jo

Priešiškame apklausišimui dr. Grant greitai įrodė, kad Demjanjuko kortelė yra ne originalas, netikra. Prokuroras visas penkis valandas klausinėjo liudininką dr. Grant. Jis norėjo įrodyti, kad Demjanjuko parašas ant to dokumento gali skirtis nuo kitų Demjanjuko parašų, kadangi jis galėjo pasirašyti skubėdamas, pavyzdžiui dirbdamas. Dr. Grant į tai atsakė, jei taip, tai tas parašas nebūtų taip lygiai ir gražiai pasirašytas ant linijos... „tai esąs labai jau puikus parašas“.

Prokuroras tęsė liudininko apklausišimą ir lapkričio 11 d. Paskutinę, ketvirtą dieną, nes Izraelio teismas savaitę tedirba keturias dienas, gynėjai pakvietė liudyti Goetz Polzein, Vakarų Vokietijos advokatą, kuris liudijo apie vokiečių teismines procedūras. Polzein dalyvavo Frank Walus byloje.

Vokiečių teismo procedūra

Tą dieną teismo sesija tęsėsi

tik dvi valandas. Gynybos advokatai įrodė, jog Karl Stribel 1983 m. pasakė, kad parašas ant Travniki kortelės yra ne jo, ir kad jis neturėjo pagrindo meluoti. Prokuroras bandė įrodyti, kad Stribel galėjo meluoti, bijodamas pasakyti, kad tas parašas iš tikrųjų yra jo. Bet adv. Polzein pasakė teisme, jog Stribel neturėjo pagrindo meluoti, nes jis jau buvo rastas teismo nekaltu ir kad Vokietijos kriminalinis kodas apsaugo nuo dvigubo teismo. Tai yra, kai vieną kartą asmuo buvo išteisintas, jis gali būti į teismą patrauktas atgal tik kai jis pats prisipažįsta, kad visais klausimais melavo savanoriškai, kuriais buvo kaltinamas ir teisiamas.

Liudininko Polzein liudijimas buvo trumpas dėl to, jog vyriausias teisėjas Dov Levin patvarkė, kad Frank Walus atvejį neturi nieko bendro su Demjanjuko byla ir kad liudininkas privalo kalbėti tik apie 1983 m. Stribelio pareiškimą. Prokuroras atsisakė ką nors daugiau klausiti.

Prezidentas Reaganas praneša abiejų partijų atstovų ir administracijos sutartą planą sumažinti biudžeto deficitą. Su juo kartu matyti iš kairės Atstovų rūmų speakeris Jim Wright, kongresmenas Thomas Foley,

demokratas iš Washingtono, Atstovų rūmų respublikonų vadas Robert Michel, Senato mažumos vadas sen. Bob Dole ir Senato daugumos vadas sen. Robert Byrd.

Priimtas biudžeto deficito sumažinimo planas

Bendras demokratų ir respublikonų susitarimas

Washingtonas. – Po keturių savaitių Baltųjų rūmų ir Kongreso atstovai praėjusį penktadienį susitarė federalinio biudžeto deficitą sumažinti 76 milijonais dolerių per dvejus metus. Šiais fiskalniais metais bus sumažinta 30 milijonų dol.

Tuo būdu buvo išvengta Gramm-Rudman įstatymo, kuris yra išleistas tam atvejui, jei nepavyktų susitarti laiku biudžeto reikalui.

„Šis susitarimas yra gal būt ne pats geriausias, bet tai yra gera pradžia“, pasakė prez. Reaganas spaudos reporteriams, kartu dalyvaujant demokratų ir respublikonų vadams. Biržoje akcijos tuoj pat pradėjo kilti, nors užsienio reakcija bus galima žinoti tik šią savaitę. Kongreso komitetams bus sunkus politinis sprendimas kurias programas sumažinti ar iš viso nubraukti. „Tai stiprus

signalas namuose ir užsieniui; jei mes esame kartu, mes galime ir savo deficitą sukontroliuoti“, kalbėjo prezidentas.

Naujasis biudžeto planas

Administracija ir Kongreso vadai sutarė:

- Pakelti mokesčius 9 milijonais dolerių 1988 metais ir 14 milijonų 1989 metais. Fiskaliniai metai Amerikoje prasideda spalio 1 d. Šis susitarimas neličia individualaus asmens pajamų sumažinimo ir Social Security lieka nepakeista.

- Sumažinamos vidaus federalinės programos 2.6 bil. 1988 m. ir 3.4 bil. 1989 m.

- Karinio apsigynimo išlaidos sumažinamos 5 bil. 1988 m. ir 8.2 bil. 1989 m.

- Medicare mokesčiai sumažinami 2 bil. 1988 m., ir

3.5 bil. 1989 m.

- Šiais metais deficitas sumažinamas 30.2 bil. dol. o kitais metais 45 milijonais dolerių. 1988 metų deficitas numatomas 180 milijonų dolerių sumai.

Smulkus šių sumų sumažinimo planas turi būti sudarytas per 30 dienų.

Mokesčių pakėlimas palies korporacijas ir turtingus asmenis. Ekonomistai sako, kad pasiektas planas esąs geresnis, negu buvo laukiama. Nenumatoma kelti mokesčių benzinui, alkoholiui ir cigaretėms.

Planą tvirtins Kongresas

Prezidentas padėjojo pasitarimų dalyviams už glaudų bendradarbiavimą, nes tik jo dėka buvo pasiektas šis biudžeto apkarpymas. Prezidentas ištešėjo savo žodį amerikiečiams,

kad nebus keliama pajamų mokesčiai eiliniam žmogui.

Ta proga kalbėjo ir Atstovų rūmų speakeris Jim Wright. Jis pasakė, jog tai pasiekta abipusio susipratimo dvasioje. Tai esąs išbalansuotas dalykas. Visi turėjo nusileisti, niekas negavot visko, ko norėjo, nei Prezidentas, nei Kongresas, nei Demokratai, nei Respublikonai. Jis pasakė, jog, kai yra opus reikalas, tai Administracija ir įstatymų leidėjai gali dirbti kartu, nežiūrint politinių partijų. Manoma, kad su kai kuriomis kritiškoms pastabomis šis planas bus patvirtintas ir Atstovų rūmuose ir Senate.

Ta proga prezidentas pakvietė kalbėti senatorių Robert Byrd ir pasitarimų vadovą Thomas Foley, kurie pasakė, kad kitokio biudžeto plano nebuvo įmanoma sugalvoti.

Nuostabus veržimasis pasirašyti sutartį

Washingtonas. Gynybos departamento vyriausias ginklų kontrolės viršininkas paskelbė savo atsistatydinimą iš pareigų, kritikuodamas Reagano administraciją už per greitą darymą sprendimų pasirašyti sutartį su Sovietų Sąjunga, praneša prancūzų žinių agentūra Agence France-Presse.

Šis aukšto rango pareigūnas Frank J. Gaffney, Jr., yra kietos laikysenos sovietų atžvilgiu šalininkas. Jis buvo vienas pagrindinių patarėjų buvusiam Gynybos sekretoriui Caspar Weinbergeriui. Departamente jis ejo pasitraukusio prieš septynis mėnesius Richard Perle pareigas, kuris buvo taip pat kietosios derybų pusės su sovietais šalininkas.

Vidurio kelio žmogus

Gynybos departamentui vadovauti ateina ką tik Senato patvirtintas buvęs Saugumo Tarybos vadovas Frank Carlucis, kuris yra už susitarimą su sovietais. Frank Gaffney atsisakė pakvietimo likti departamente tose patiose pareigose.

Gaffney, pasikvietęs žurnalistus, pasakė, jog jis mano, kad prez. Reaganas turėtų „sulėtinti derybas“ nusiginklavimo

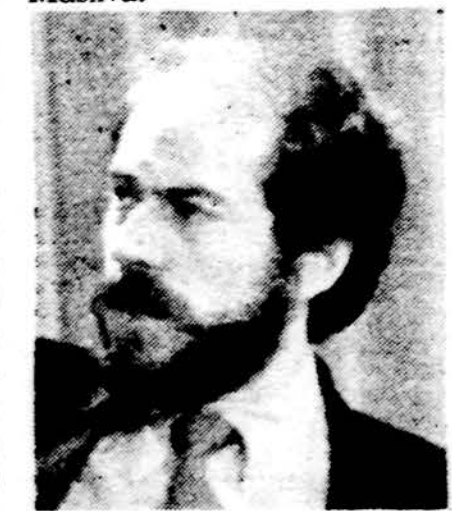
klausimais, nežiūrint, kad tos sutarties ir nebūtų galima pasirašyti taip labai prezidento trokštoms viršūnių konferencijos metu Washingtone. „Mes dabar esame labai pavojingoje derybų situacijoje nusiginklavimo klausimu pasirašyti ją nustatyta data, kuri yra specialiai tam skubiai padaryta, nors ne viskas dar gerai apgalvota“.

Vakar vėl Genevoje susitiko Valstybės sekretorius G. Shultzas su Sovietų Užsienio ministru E. Shevardnadze, kad aptartų tuos klausimus, kurie nebuvo aptarti, kadangi delegacijos laikėsi kietai savo pozicijose. Konferencija yra nustatyta gruodžio 8-10 dienomis.

Administracijos skubėjimas

Gaffney buvo paskutinis Gynybos departamente likęs girežtosios linijos pareigūnas prieš sovietų ekspansiją. Carlucis yra švelnios ir moderatos linijos žmogus ir už susitarimą su sovietais. Gaffney išėjo savo spaudos konferencijoje, kad Genevoje raketų patikrinimo reikalas nėra pakankamai tvirtai išnagrinėtas. Jei dabar Shultzas ten tardamasis su tuo sutiks, gali tai išeiti sovietų naudai. Vidutinio nuotolio ir trumpesniųjų distancijų raketų

sunaukinimo patikrinimas visada buvo neaiškioje pozicijoje. Jis sakė, kad viršūnių konferencijoje veržimasis pasirašyti sutartį gali atnešti Amerikai nedovanotina klaida. Tai pirmas pareigūnas išlekęs tai viešumon, kad Administracija skuba pasirašyti sutartį su Maskva.

Frank J. Gaffney Jr.

Tegu palaukia...

Idomu ir tai, kai vyko ši jo spaudos konferencija, jam paskambino iš Valstybės departamento, kad su juo nori kalbėti sekr. Shultzas, bet jis turėjo palaukti, kol Gaffney baigė žurnalistams pasakyti tai, ką jis norėjo.

Gaffney dar pasakė, jog jis nėra priešingas sutarčiai, tačiau raketų patikrinimo problema turi būti išpresta aiškiai ir tiksliai. Jis patarė nepasitikėti sovietais.

Latvijoje nesimato pagerėjimo

Viena. – Reuterio agentūros pranešimu, iš Rygos per Maskvą Austrijos sostinė Vieną pasiekė latvis žmogaus teisių gynėjas ir latvių baptistų religinės bendruomenės veikėjas Janis Rozkalns. Jis atvyko į Vieną drauge su žmona, dviem vaikais ir trimis pusbroliais. Rozkalns už religinę veiklą ir žmogaus teisių gynybą buvo Rygoje nuteistas penkeriems metams laisvės atėmimo. Iškalejęs ketverius metus, šiu metų vasario mėnesį jis buvo išlaisvintas ir gavo leidimą su šeima emigruoti į Vakarų.

Persitvarkymo politikos padariniai Latvijoje nėra jaučiami, pažymėjo Rozkalns žurnalistas. Žmogaus teisių srityje Latvijoje nesimato jokio pagerėjimo. Nepaisant skelbiamos liberalizacijos, Latvijoje išsikūrusios Helsinkio grupės nariai yra nuolat persekiojami.

– Maniloje filipinų Užsienio reikalų sekretorius pranešė, jog nušovimas trijų amerikiečių buvo komunistų darbas ir tokių žudymų reikia laukti ir ateityje. Tai įvyko prie amerikiečių bazės. Komunistai reikalauja, kad amerikiečiai išvyktų namo ir bazę perleistų filipiniečiams.

TRUMPAI IŠ VISUR

– American for Due Process is New Yorko praneša, kad Kanados Civic Liberty Committee pirmininkas James R. Gregorovich parašė laiška Kanados Employment and Immigration ministeriui Benoit Bouchard ir kanadiečių – ukrainiečių kilmės vardu užprotestavo prieš buvusios kongr. Elizabeth Holzman ir Allan Bryan iš JAV atvykimą į Kanadą.

– Iranas puolė du laivus su graikų vėliavomis Persų įlankoje. Taip pat apsaude Amerikos malūnsparni. Amerikiečių minų gaudytojai sunaikino spėtyntas naujas minas prie Persų įlankos.

– Managvoje sandinistų radijas pranešė, jog Contras partizanai netoli Costa Ricos sienos puolė du kaimus, kuriuose buvo sandinistų kariai. Užmušė 12 asmenų ir 30 sužeidė. Be to, du sandinistų kariuomenės karininkai su sovietų gamybos lėktuvu pabėgė į Costa Rica ir pasiprašė pabėgėlių teisių.

– Maniloje Filipinų kariuomenės vadas Fidel Ramos pasakė, jog buvęs Amerikos generolas John Singlaub pasiūlė jam leisti amerikiečiams padėti kovoti prieš kairiuosius sukėličius kaimuose. Ramos su tuo pasiūlymu nesutiko. Gen. Singlaub šiuo metu dirba Antikomunistinėje Pasaulio Lygos organizacijoje.

– Rumunijoje fabriko darbininkai užmušė du policininkus Brasov mieste, kurie vertė žmones eiti į vietinius balsavimus. Apie 20.000 darbininkų dalyvavo riaušėse.

Washingtono spauda rašo, jog Nancy Reagan pakvietė Raisą Gorbaciovienę į Baltuosius rūmus išgerti arbatos ir ta proga aprodyti Baltuosius rūmus, kai ji su savo vyrų lankysis Amerikoje.

– Californijoje gyvenanti buvusio prezidento Fordo žmona Betty išvyko į ligoninę, kurioje jai bus padaryta arterijų operacija.

– Miami miesto apylinkėse viename medžiais apverstame sandėlyje federalinės valdžios agentai surado tris tonas kokaino. Tai didžiausias kiekis, kokį bet kada yra konfiskavę agentai.

– Limoje, Peru sostinėje, buvo norėta dinamitu susprogdinti Amerikos ambasada. Puolimo metu buvo keturi kairieji partizanai užmušti.

– Bostono spauda buvo rasiusi, jog iš Irano – Contra ginklų pardavimo gauto pelno buvo padėta politiniams respublikonų kandidatams rinkimuose. Dabar pranešama, kad tai netiesa, jokių politinių fondų tam reikalui nėra buvę.

– Vakarų Europos spauda rašo, jog sovietų paskleistas šūkis „Europa europiečiams“ turi gilesnę reikšmę – tuo norima kiek galima labiau atskirti Amerika nuo Europos reikalui.

KALENDORIUS

Lapkričio 24 d.: Protazas, Flora, Valde, Rytis, Matvinas, Krizgonas.

Lapkričio 25 d.: Merkurius, Kotryna, Santautas, Germe, Vismantas.

ORAS

Saulė teka 6:49, leidžiasi 4:25. Temperatūra dieną 47 1., naktį 34 1.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVICIUS, M.D.

ŠIRDIES ATAKOS REIKALAI (8)

Ipratę į liesą ir ne mėsiaus maistą stebėsimės, kaip galėjomė iki šiol taip savo širdį varginti riebalais, nors gomurys jais ir gardžiaivos.

Gyvenimiška tiesa

Irodžius, kad sklerozė gali būti panaikinta pasninku, atsirado gyvas reikalas energingai bėgti sklerozei už akių, o jau turint ją, griežtai su ja tvarkytis, liesai valgant ir be mėsų apsieinant.

Net į riebią mitybą įpratusieji amerikiečiai, pradėję sveikai-maitintis, stebisi, kaip jie galėjo taip savo širdis sirgdinti tokiais „cheesburgeriais“, keptaais kiaušiniiais ir riebiais desertais.

Šio krašto žmonės grįžusieji į širdžiai sveiką mitybą tvirtina, kad nėra sunku išsirsti iš riebalinės netvarkos, tik reikia kiek pasistenėti – ir liesas maistas bus visai priimtinas. Daugelis gydytojų širdimi besirūpinantiems pataria naudoti tik vidutiniškai liesos jautienos ir neriebios rūšies pieno gaminių. Tai, žinoma, lengviau pasakyti ar patarti negu iki šiol persivalgančiai išpildyti. Jau ir taip riebiai persivalgantieji mėgsta prasižengti mityboje, o jie leidžiama jiems truputi, jie pasivelina ir didutį kiekį jų mėgstamų, o širdies nekenčiamų riebalų.

Dabar jau nėra jokios abejonės, kad cholesterolio gausa yra širdžiai pavasia. Kol tyrinėtojai suka galvas, kaip geriausiai būtų sumažinti kraujyje cholesterolio pėrviršį, mes lietuviai turime sėsti prie liesų pusryčių, tokių pat pietų ir ne kitokios vakarienės stalo. Užmirškime tas visas visokiausias pyragaičių lydimas kavutes, tuos šonkaulikus, lašinius, bekonikus ir visus trynių pilnus, gomuriui patinkamus širdies žudikus.

Širdžiai sveiko maisto mityba gali kai kuriems atrodyti ne visai aiški. Vienok šio krašto širdies ligų gydytojų draugijos American Heart Association nurodymai, kaip sveikai maitintis yra visai paprasti, nors kai kuriuos ir nustebinantieji. Sakysim, kokteilių krakeriai gali būti pilni riebalų arba liesas steikas gali turėti mažiau riebalų už liesą versieną ir tik trečdali riebalų, kiek jų yra maltoje jautienoje.

Ko nepatariama valgyti

Dažnai galima sumažinti cholesterolio gausą kraujyje mažiau valgant gyvulinių riebalų („saturated fats“), kurių daug randasi mėsoje ir pieno gaminiuose. Tos mėsos ir tas pienuis maistas yra gausus ne tik riebalais, bet ir cholesteroliu. Nors tryniai ir gyvulio vidaus organai tik vidutiniškai turi riebalų, bet už tai jie yra labai gausūs cholesteroliu. Todėl jie su širdies sveikata nesiderina.

Dauguma gyvulinių riebalų yra kieti kambario temperatūroje, kaip sviestas, sūris, taukai. Vadinamas „Skip cream“ yra riebus. O daugelio čia pamėgti greitai paruošiami valgiai („fast foods“) yra kepti gyvulio riebaluose. Tokių valgių neturėtų valgyti amerikiečiai, o lietuviai, žinoma, tokio maisto privalo vengti iš tolo.

Čia prisimintina, kad dabartinėje Lietuvoje jaunieji lie-

tuvikai nesveikai gurkšnoja ir cholesterolio pilnomis, trumpomis-drūtomis dešrelėmis savas jaunas širdis be laiko sendina. Tik viena tuo reikalu ten galima dabar širdies apsauga: trūkumas mėsos (ji visa išvežama).

Ką reikėtų valgyti

Yra geros rūšies riebalų („mono“ arba „poly-unsaturated fats“), kurie saugo širdį ir jos kraujagysles nuo sklerozės. Tokie yra žuvies taukai ir augaliniai, ypač kukurūzų ir aly-

Savos širdies labai nustok taip žveriskai ryti įvairius gyvuliniuose taukuose spiginus.

vų, aliejai, išskyrus du augalinius aliejus: tai palmių ir kokos riešutų aliejai, kurių pilna šokolade ir kakavoje bei jos gaminiuose, todėl saugantis nuo sklerozės pastarųjų dviejų augalinių aliejų nereikia vartoti.

Dauguma taip gerų širdžiai riebalų yra skysti kambario temperatūroje. Vaisiai, daržovės ir krakmolinis maistas, bendrai imant, nedaug turi riebalų.

Pridejus kiaušinio baltymą ir žuvies prie minėtų daržovių ar vaisių išėitų geras širdžiai maistas. Rudi ryžiai su kukurūzų vakarienos stalo. Užmirškime tas visas visokiausias pyragaičių lydimas kavutes, tuos šonkaulikus, lašinius, bekonikus ir visus trynių pilnus, gomuriui patinkamus širdies žudikus.

Širdžiai sveiko maisto mityba gali kai kuriems atrodyti ne visai aiški. Vienok šio krašto širdies ligų gydytojų draugijos American Heart Association nurodymai, kaip sveikai maitintis yra visai paprasti, nors kai kuriuos ir nustebinantieji. Sakysim, kokteilių krakeriai gali būti pilni riebalų arba liesas steikas gali turėti mažiau riebalų už liesą versieną ir tik trečdali riebalų, kiek jų yra maltoje jautienoje.

Fotografija paciento gulincio ant operacijos stalo arterijų pakeitimo (bypass surgery) operacijai: viršuje – išimama priskretusi arterija, apačioje – iš jos išimama sveika vena persodinimui į širdies raumenį vietoje išimtos ten priskretusios arterijos. Dabar tokių operacijų apie ketvirtadalis be reikalo daroma: tiek jų galima be operacijos – vien maistu ir vaistu sutvarkyti.

minė, kad jis juos naudojo su oda. Taigi gyvuliniais taukais savo kraujyje didino cholesterolio kiekį. Susitvarkius mityboje, kraujyje cholesterolis nulsūgo iki normos.

Žemės riešutų sviestas („peanut butter“) yra naudingas širdžiai tik tada, kai ant etiketės nėra pažymėta „hydrogenated oil“. Kriauklėtos žuvis („shell fish“) nors ir mažai turi žalingų širdžiai riebalų („saturated fats“), bet turi gana daug cholesterolio ir dėl to nėra ko su jomis užsimti, nors kai kas ir patartų jas valgyti ne kasdien ir be sviesto.

Štai kodėl pasninkas yra širdžiai vaistas

Pietinės Californijos universiteto (USC) tyrinėtojai tyrė 162 nerūkančius vyrus, tarp 40 ir 50 metų, kurių kiekvienas sirgo širdies kraujagyslių liga ir dėl to jau turėjusius širdies operaciją („bypass surgery“). Jiems sukeičus venos buvo išimtos iš kitų jų kūnų dalių ir prisūtos širdies raumenyse.

Tie 162 vyrai buvo padalinti į dvi grupes. Vienos grupės vyrai buvo maitinami griežtu pasninku („strict diet“), kiekvienas jų gavo ne daugiau kaip 125 mg cholesterolio kasdien. Tai prilygo pusės kiaušinio trynio cholesterolio kiekiui. O riebalų jie gavo tik 22% viso dienos maisto. Jie taip pat gavo didelėmis dozėmis niacino ir kito cholesterolį mažinančio vaisto vadinamo cholestipol.

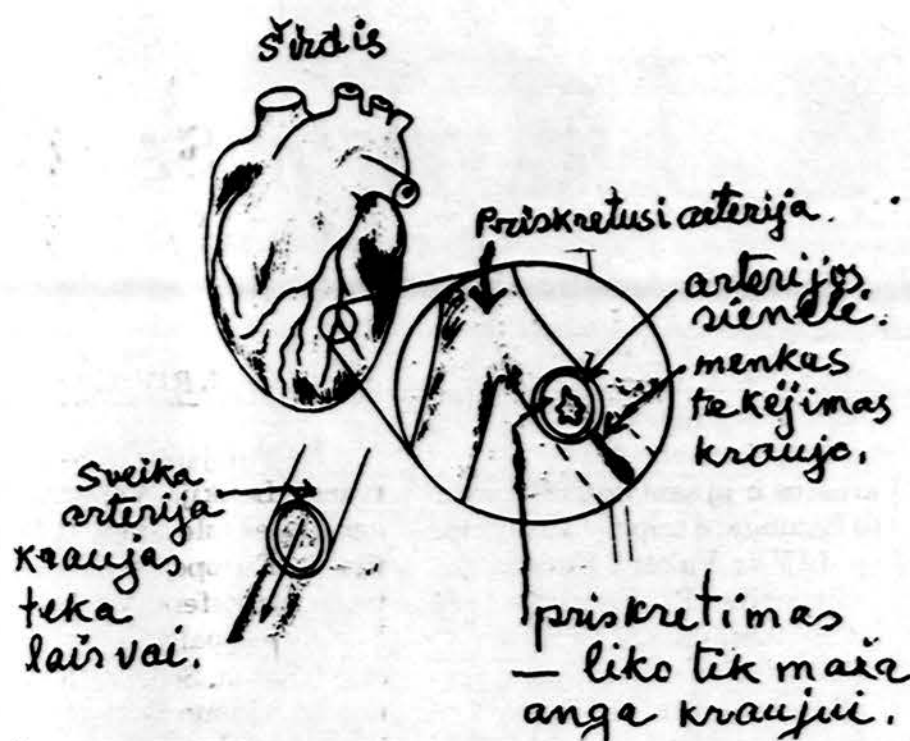
Kita grupė mito atlaidžiu pasninku („less restricted diet“) ir negavo jokių vaistų, tik į vaistus panašias, neveiklias „duonos“ piliules jie naudojo.

Minėtos dvi vyrų grupės buvo medicinškai sekamos per dešimt metų. Tada paaiškėjo, kad pasninku maitinti vyrai turėjo mažiau širdies ir kraujagyslių ligų, mažiau širdies raumenų infarktų, mažiau širdies operacijų ir mažiau mirė. Pasninku maitinti vyrai turėjo mažiau širdies ir kraujagyslių ligų, mažiau širdies raumenų infarktų, mažiau širdies operacijų ir mažiau mirė. Pasninku maitinti vyrai turėjo mažiau širdies ir kraujagyslių ligų, mažiau širdies raumenų infarktų, mažiau širdies operacijų ir mažiau mirė.

Ar dar reikia vaizdesnio pavyzdžio kaip geras yra širdžiai pasninkas? Tokį gerį dabar jau net ir apyklis mato ir apyklus girdi. Aišku, kad jau pats laikas, dargi net gerokai jau pavėluotas visiems mūsų širdims pasninką vertinti.

Dar ne galas pasninko teikiamų gėrybių

Tik pasekime, kas su

Čia schematinis širdies priskretimas. Toks gyvenimo reikalas (cholesterolis) širdies arterijos užsikimšimas kasmet šiame krašte nužudo 540,000 žmonių.

pasninkautojais toliau nutiko. Daug svarbesnių negu cholesterolio sumažėjimas faktų pasninkautojai susilaukė: jų širdies raumenų arterijų („coronary arteries“) x-ray rentgeno nuotraukos gavo nuostabiai skirtingos – pagerėjusios, mažiau priskretusios, palyginus su prieš pasninku ir vaistais gydymą darytomis nuotraukomis.

Minėtai negydytųjų – tik neveiklias piliules ėmusių širdies arterijos pagausino priskretimą („plaque“) 61%, kai tuo tarpu minėtai pasninku ir vaistais gydytų vyrų arterijos padidino priskretimą tik 39%.

Dar ne galas pasninko suteikto gėrio širdies arterijoms: jis sumažino priskretimą širdies arterijų 16%, o neprisilaikiusieji pasninko, tik neveiksmingus vaistus gavusieji priskretimą sumažino tik 2%.

Už tai širdies, plaučių ir kraujotyrimų institutui (National Heart, Lung and Blood Institute) direktoriui Dr. Claude Lenfant tvirtina, kad dabar gydytojai jau žino, jog užtinka ir

sveikstančių arterijų ir kad vaistais taip priskretusių arterijų gydymo griebtis prisieina tik tada, kai griežta, betaukė dieta, lietuviškai išsireišiant, gyvulinių riebalų ir mėsų pasninkas, tų arterijų nesugydo.

Išvada. Labai svarbu neapgaudinėti savęs: reikiama nepasninkaujant ir rūkant nesitikėti širdies arterijų atskretimo. Baylor universitete dirbąs Dr. Michael De Bakey, per 15 metų padaręs 15,000 širdies kraujagyslių operacijų, tvirtina, kad jis nėra pastebėjęs, jog net daliniai būtų atakusios širdies arterijos. Jis tvirtina, kad net ir normalų cholesterolio kiekį turinčiųjų 25%-30% susilaukia širdies arterijų ligos.

Minėto universiteto Kalifornijoje tyrinėtojai pastebi, kad jų tiriamieji neturėjo vieno širdies ligos šauklio – jie nerūkė. Tas galėjo prisidėti prie minėto jų kraujagyslių atskretimo pasninkaujant ir minėtus vaistus vartojant.

Pasiskaityti. Newsweek On Health, Fall 1987.

UŽDANGAI PRASISKLEIDUS

Draudžiama fotografuoti bet kokias karines priemones, kareivines, uostas, traukinių mazgus, traukinių ar kelių tunelius, fabrikų pastatus, planavimo rūmus, mokslines tyrimų įstaigas, laboratorijas, radijo stotis, industrijos centrus, jėgaines, telefono ir telegrafo centrus ir taip toliau ir taip toliau.

Tokias instrukcijas gaudavo būsimieji turistai prieš įskrendant į Sovietų teritoriją. Tai kas gi beliko fotografuoti? Visai kitaip atsitiko šių metų gegužės 15 dieną. Tą dieną 100 profesionalų fotografų paslido po visas Sovietų respublikas su uždaviniu užfiksuoti ant filmo tos dienos gyvenimą. Tiems fotografams (50 vakarinio bloko, 40 sovietinių ir 10 rytinio bloko) buvo suteikta iki šiol negirdėta laisvė. Nors vakariečiai buvo tikri, kad jiems paskirti palydovai buvo KGB agentai, bet parodymo iš aukščiau niekas netrukė spraginti foto aparatų užraktus fabrikuose, mokyklose, ligoninėse, kareivinių rajonuose, krautuvėse, gatvėse, privačiuose namuose, miestuose, provincijoje. Žodžiu, kiekvienas stebėjo, ieškojo ką nors būdingo. Iš viso buvo padaryta 127,000 filmo apšvietimų. Vakariečiams net buvo leista išsivežti neaiškintus filmus.

Tas visas projektas buvo tęsinys knygų serijos. Paskutiniaisiais metais pasirodžius knygoms apie Kanadą, Havajus, Japoniją, Australiją, JAV, eilė buvo Sovietų Sąjungai. Sumanių organizatorių dėka, pasinaudodami susidėjusiomis aplinkybėmis (Gorbaciovos „glasnost“), skyrusi uždanga buvo netikėtai kiek praskleista.

Kaip anksčiau, taip ir dabar projektas buvo remiamas didžiųjų Amerikos kompanijų su Kodak priešakyje. Lyginant lei-

dinį apie Jungtines Amerikos Valstybes, gaunasi įspūdis, kad daugelis nuotraukų buvo surežisuota. Sovietų S-goje nuotraukos yra daugiau naturališkesnės, daugiau žurnalistinio stiliaus. Net patys viršeliai yra skirtingos technikos. Kai Amerikos viršeliai yra sudėtinis iš dviejų skaidrių, Sovietų yra nerezisuotas momentas, naudojant statyvą ir ilgesnį 180 mm objektyvą.

Jeigu fotografo pasitenkinimas yra patekus į 200 išrinktųjų skaičių tai juo labiau gali didžiulis Philadelphia H. Price. Baigiantis dienai, H. Price baigė filmą su Šv. Bazilijaus katedros bokštais. Katedros svogūnų bokštai puošia knygos viršelį.

Knygos leidykla Collins Publishers atliko savo darbą be priekaištų. Geras popieris, gera spaudos technika. Kaina – 39.95 dol. Gera proga užsukti į biblioteką pavartyti idomų leidinių.

P.S. Sovietų spaudos agentūra Novosti žada savo keliu išleisti knygą 70 metų bolševikų revoliucijos sukurtųjų prga.

Edm. Jakaitis

MUZIEJAUS LAIMĖJIMAI

Field muziejus džiaugiasi baigęs savo lešų rinkimo vaju – surinkta 40 mil. dol. Jau panaudota 12.6 mil. dolerių atnaujinant muziejaus rūmus, statytus 1921 m.

PIGS TELEFONAI

ATT telefonų bendrovė nuo sausio 1 d. numušė tolimesnių telefoninių šaukimų kainas maždaug 3,6%.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

AKIŲ LIGOS – CHIRURGJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – 337-1285

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL
Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$80.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuomiama. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitlyto adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Sešt. pried.)	\$35.00	\$20.00	---

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šėštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGJA
2636 W. 71st Street
Pirmą trečiadieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGJA
(Anglija nuimami ofise)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5848 (vakais 24 val.)
Pirm., antr. ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
2955 W. 69 St.
Tel. 776-9691
pirm. 12-2 v. p.p.; treč. 12 - 2 v. p.p.
penkt. 1 - 3 v. p.p.
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. – 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVICIUS

JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplešusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiavimui ir į namus.

Tel. RE-Nanco 5-1611

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvis gydytojas
2925 West 80th Street
Val., pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet. ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šėšt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-8159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šėšt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICS – karūnetės,
titteliai, plokštelės ir bendroji praktika.
2699 W. 99 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1166;
Rezid. 365-4811

Dr. Tumasonio ofiso perėmė

DR. S. LAI

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12; 1-6

Ofs. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namu 584-5527

DR. ALBIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mieliai vakarus nuo Harlem Ave
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pratako akinius ir
Contact lenses.
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. L. D. PETREKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mieliai vakarus nuo Harlem Ave
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pratako akinius ir
Contact lenses.
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofiso perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA

Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11909 Southwest Highway
Palo Alto, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEBUTIS

INKSTŲ PŪSLES IR
PROSTATO CHIRURGJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šėšt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

NANCY STREITMATTER, M.D.

KARDIOLOGĖ
2454 W. 71 Street
Tel. 434-6777
Valandos pagal susitarimą

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 586-7786

JOHN P. WAITKUS, M.D., FACS

SPECIALISTAS CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ligoninei
2

LIETUVOS OKUPOUOTOS PAJĖGOS

Dar ir dabar, praslinkus beveik pusšimčiui metų nuo Lietuvos tragedijos, kai kas iš mūsų „šunis karia“ ant buvusios kariuomenės. Esą ji labai brangiai kraštui kaštavusi, o atėjus reikalui ginti Lietuvos nepriklausomybę, nieko šiuo reikalu nepadariusi. Tačiau tie, kurie taip šneka yra trumparegiai, prisimena tik paskutinį veiksmą, bet užmiršta faktus, kad be kariuomenės nebūtumėm turėję ir pačios nepriklausomybės.

Gen. St. Raštikis savo atsiminimuose (IV t., 17 psl.) pateikia tokių samprotavimų ir liudijimų: „Buvusi Nepriklausomos Lietuvos kariuomenė turėjo daug nuopelnų savo valstybei. Pirmieji Lietuvos kariuomenės pulkai, suformuoti beveik iš vienių savanorių, dvejis metus kovojo su Lietuvos nepriklausomybės priešais rusais, vokiečiais ir lenkais ir apgynė savo tėvynės laisvę ir valstybės nepriklausomybę. 1920 metais lenkams sulaužius jų pačių pasirašytą Suvalkų sutartį, tuometinės Tautų Sąjungos paskirtas taikos delegacijos pirmininkas anglas Hymansas labai teisingai buvo pasakęs Lietuvos delegacijos pirmininkui: „Už savo tautos nepriklausomybę jūs turite būti dėkingi ne Ambasadorių Konferencijai ir ne Tautų Sąjungai, bet tik savo narsiai kariuomenei“.

Ten pat autorius pateikia žinias, kad per Nepriklausomybės karus žuvo 1444 kariai, šauliai bei partizanai, o drauge su tuo metu mirusiais kariuomenėje nuo įvairių ligų ir epidemijų žuvusiųjų buvo 4256 kovotojai. Be to, sužeistųjų – 2677.

Netenka abejoti, kad Lietuvos ginluotosios pajėgos kariau ir kitais būdais kūrė ir vėliau rašė Lietuvos istoriją. Kario patrioto dvasia reiškėsi ir abiejų okupacijų metais, partizaninių kovų metu ir net tam tikru būdu dabar.

Nors mūsų kariuomenė kūrė Lietuvos istoriją, tačiau nepriklausomybės metais pati istorija nebuvo rašta parašyta. Tik 1936 m. prie Kariuomenės štabo buvo įsteigta istaiga istorinei medžiagai rinkti ir istorijai rašyti, tačiau okupacijų metais nebeleido šio užmojo tėti. Vis dėlto per eilę metų karinėje ir nekarinėje periodikoje bei knygoje paskelbta nemaža karinės istorijos faktų bei duomenų.

Išvijoje tokios istorijos rašymą tėti sąlygos buvo labai nepalankios. Nežiūrint to, nemaža padaryta, nors toli gražu ne viskas. Taip plk. Kazys Ališauskas (1895-1979) parašė 490 puslapių knygą „Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės 1918-1920“, kurios I t. išleistas Chicagoje 1972 m. Jo darba pratęsė dr. Antanas Rukša (1900-1980), parašęs dar du toms, kurie buvo išleisti 1981 ir 1982 m. 1967-1982 m. buvo išleisti buv. Lietuvos kariuomenės vado gen. St. Raštikio atsiminimų keturi tomai. Dar dėmesio verti nemaži mūsų karinė istorija naujų žinių inėšę plk. K. Žuko, gen. K. Musteikio atsiminimai. Nemaža panašios rūšies atsiminimų paskelbta nuo 1961 m. išvijoje leidžiamajame „Kario“ žurnale ir kitoje periodikoje. Tačiau, nežiūrint to, mes dar ligi šiol neturime pilnos Lietuvos kariuomenės istorijos, kai broliai latviai išvijoje yra išleidę netoli 20 storų tomų.

Jei apie Lietuvos kariuomenės atliktus darbus turime nemažą literatūros, tai apie Lietuvos karinių pajėgų organizaciją ir jos vidaus santvarką veikalas nebuvo. Nėra duomenų, kad kas okup. Lietuvoje tokį veikalą būtų parašęs. Taigi labai gerai, kad šį sunkų darbą pasiėmė atlikti ir jau atliko Vytenis Statkus, skautas akademikas. Turime prieš akis jau atspausdintą ir Vydūno Jaunimo fondo Chicagoje išleistą 1040 + 6 psl. veikalą „Lietuvos ginluotosios pajėgos 1918-1940 m.“

Paruošti, parašyti ir išleisti tokią knygą nebuvo lengva, nes išvijoje nėra nei karinių archyvų, nei didesnio kiekio spausdintos karinės medžiagos, kurios žymi dalis buvo anais laikais, saugant karines palaptes, nebuvo viešai skelbiama ir naudojama „tik tarybiniais reikalams“. Beliko naudotis ta medžiaga, kuri vis dėlto kai kur buvo priinama, ir išvijoje gyvenančių Lietuvos kariškių prisiminimais.

Autorius jų nemažai surinko. Jis asmeniškai ar raštu apklausinėjo daugiau kaip 50 asmenų – karo veteranų ir „ištraukė“ iš jų, kas dar buvo likę jų atmintyje. Iš asmeniškų albumų ir mūsų archyvų bei kolekcionierių išgavo daugybę nuotraukų, kurios labai gražiai dokumentavo ir pavairino stambų leidinį. Ruošdamas knygą, įvairiais būdais tikrino gautąsias žinias. Du žymūs karininkai – gen. št. plk. A. Šova ir gen. št. mjr. J. Bulika – tikrino rankraštį dar prieš jį išleidžiant. Labai gerai padarė autorius, atlikdamas didžiulį darbą ne pats vienas. Tačiau jo ranka, skaitant puslapius, visur aiškiai juntama – mokoje viską išlyginti, suderinti, iš gausybės surinktos medžiagos atrenkant tai, kas labiausia reikalinga.

Jei kai kurie iš ankščiau minėtų karinės literatūros autorių buvo apšaukiami „politikuojančiais generolais“, tai to negalima pasakyti apie V. Statkų, kuris visiškai atsiribojęs nuo politinių klausimų, nekartojo, kas ankščiau prieš jį buvo parašyta, o taip pat atsiribojęs nuo asmeninių pažiūrų ir išgyvenimų.

Knygos turinys labai platus ir išsamus. Autorius rašo apie Lietuvos kariuomenės ginklų rūšis – pestininkų, artilerijos, kavalerijos, aviacijos, karo technikos dalinius, apie kariuomenės vadovybę, tarnybas, valdybas, kar. sanitariją bei veterinariją, karines mokyklas. Knygos pabaigoje pateikia daug medžiagos apie Šaulių sąjungą, kitas karines organizacijas, o taip pat apie civilinio pobūdžio draugijas, kurios vienu ar kitu būdu turėjo glaudžius ryšius su mūsų kariuomene.

Baigdamas rašinį šių eilučių autorius geru žodžiu prisimena mūsų karinės istorijos veikalą autorių plk. K. Ališauską. Jam rašant knygą, buvo kilę nesutarimai su leidėju – karių veteranų organizacijos valdyba, kuri neturėjo jam pripažinti autorystės teisių. Ginčai suvėlino knygos išleidimą keletu metų, nes organizacijos garbės teisme buvo iškelta byla. Prieš pat savo mirtį plk. K. Ališauskas atnešė ir padovanojo šių eilučių autoriui storą aplanką su tos bylos raštais... Taigi gerai, V. Statkus neturėjo panašaus leidėjo ir jo cenzūros. Knygą parašė remdamasis faktais, dokumentais, liudijimais. Atliktas geras darbas Lietuvai. Taigi imkime ir skaitykime.

b.k.v.

SOVIETŲ SĄJUNGA IR SATELITINIAI KRAŠTAI

Reformos, kurios vykdomos Sovietų Sąjungoje, be abejonės, plačiai paliečia satelitinius kraštus ir jų santykius su Sovietų Sąjunga, o taip pat santykius su JAV ir Vakarų Europa.

Situacija R. Europoje yra labai komplikota. Gorbaciovas susiduria su nesuderinamais siekimais. Štai kaip apibūdino tą padėtį Charles Gati (Foreign Affairs, Summer 1987, p. 969).

„R. Europa sudaro dar didesnes problemas Gorbacioviui, negu jo pirmtakūnams. Jis paveldėjo senas dilemas: kaip pasiekti, kad šis besikeičiantis ir aistringai nacionalistinis regionas būtų pastovus, netoleruojant tikros autonomijos, kaip siekti autonomijos ir tuo pat metu pastovumo, neprarandant kontrolės. Nė vienas Sovietų lyderis nesurago magiškos formulės suderinti šiuos nesuderinamus tikslus. Regionalinis pastotiktus. Regionalinis pastotiktus. Regionalinis pastotiktus ir šio bloko sąsaja neina kartu R. Europoje. Problema yra ne tik tai, kad šio regiono žmonės nekentia jiems primestų politinių ir ekonominių sistemų. R. Europos komunistiniai režimai patyrė, kad nuo Maskvos priklausau jų politinis išsilaikymas ir kad galimybė išsigyti nors truputį vietos autriteto priklausau nuo to, kiek jie sugeba atokiau laikytis nuo Maskvos. Kadangi jie negali valdytis be Maskvos, jie taip pat negali valdytis stipriai identifiikuodami save su Maskva.“

Daugiau kaip dvejiems metams praėjus nuo Gorbaciovo stovėjimo Sovietų valdžios priešakyje jis dar neturi ryškios, viduje suderintos politikos R. Europos kraštuose. R. Europos kraštai laukė ir žiūrėjo, kiek toli siekia šios reformos Sovietų Sąjungoje. Gorbaciovo išskirti šūliai „glasnost“ ir „perestroika“ negalėjo būti naudojami R. Europos kraštuose tais pačiais motyvais. Sovietų sąjungoje glasnost buvo ir yra daugiausia nukreiptas prieš buvusių valdytojų ydas ir trūkumus, tuo tarpu R. Europos dar iki šiol tebevyrauja tie patys lyderiai būtent Theodor Živkov Bulgarijoi nuo 1954 m., Janos Kadar – 1956, N. Ceausescu – 1965, Gustav Husak – 1969 ir Erich Honecker nuo 1971. Dauguma iš jų laikosi skeptiškai ar siūlomoms reformoms gali būti įgyvendintos iki 1990 metų pradžios.

Išskyrus Rumuniją, visi R. Europos kraštai pritarė

DR. D. KRIVICKAS

Maskvos linijai šia laipsniavimo tvarka: Lenkija, Vengrija, Bulgarija, Čekoslovakija, R. Vokietija. R. Europoje vyrauja skirtinga atmosfera Varšuvoje ir Budapešte, palyginus su Bukarestu, Praha, Sofija ar R. Berlynu. Šio regiono ekonominės sistemos yra skirtingos ir jų gerovės laipsnis taip pat nevienodas.

Gorbaciovas nereikalauja, kad R. Europos kraštai pasektų sovietų modelį. Jis tik skatina juos pertvarkyti ekonomines ir politines sistemas, kad būtų patikrintas ekonominis augimas ir technologinis progresas, o taip pat, kad būtų pagreitinta ekonominė integracija Komekono globoje. Jis siekia, kad šiomis priemonėmis būtų palengvinta Sovietų Sąjungos ekonominė modernizacija ir tuo sumažintų priklausomumą visų Komekono narių nuo Vakarų technologijos. Gorbaciovas reikalauja, kad R. Europos kraštai gamintų daugiau ir aukštes kokybės mašinų ir vartotojų prekių už pastovų tiekiamą žaliavos ir energijos. Gorbaciovas, kaip ir jo pirmtakūnai, aiškiai pareiškia, kad R. Europos kraštų suvereniniai sprendimai turi būti suderinti su šio bloko bendrais interesais.

Gorbaciovas pataria sensantiams R. Europos valdovams iš naujo įvertinti padėtį ir padaryti socializma efektyviu, ir neužmerkti akių tam, kas vyksta Sovietų Sąjungoje. Jis siekia, kad Sovietų Sąjunga taptų netik kariniai dilede galybe, bet taip pat ir ekonomiška bei politiška ir kad Sovietų Sąjungos socializmas būtų patrauklus visiems kraštams.

Kiek toli siekia ūkinio ir socialinio integravimu, geriausiai pavaizduoja Lenkijos nauji ryšiai su Sovietų Sąjunga. Nenuostabu, nes Lenkija yra daugiausia strateginė valstybė R. Europos santarvėje. Ji yra ir mažiausiai stabilė.

Lenkijos didelė skola, ekonominė izoliacija ir nesugebėjimas išplėsti eksportą į V. Europą vertė Lenkiją orientuoti į Sovietų Sąjungą, tvirtina Sarah M. Terry. Politiška Jeruzelskis yra reikalingas Gorbaciovo paramos.

Ekonominiais santykiais sustiprinti numatomas Lenkijos dalyvavimas Sovietų Yamburg dujų linijoje ir Magnitorso plieno komplekse. Savo ruožtu

sovietai yra numatę dalyvauti eilėje Lenkijos įmonių: Huta Katowice, keletoje angliu kompleksų, laivų statybos modernizacijoje. Be to, Lenkija ir Sovietų Sąjunga pasirašė keletą susitarimų, liečiančių naujas formas ekonominio bendradarbiavimo: tiesioginių ryšių tarpe gamybinių įmonių ir tyrimo institucijų (daugiau negu 100 organizacijų iš lenkų pusės ir apie tiek pat organizacijų iš sovietų pusės) pareiškė savo interesą. Lenkai bijo, kad tuo būdu jų įmonės gali pasidaryti tik regionalinės šakos sovietų industrijos.

1987 m. balandžio mėn. buvo pasirašyta deklaracija „Apie Sovietų-Lenkų bendradarbiavimo ideologijoj, moksle ir kultūroje“. Deklaracija apima ne tik įprastinius mokslo ir kultūros pasiekimus, bet ir socialinę, auklėjimo, švietimo ir profesinę veiklą, ypač parbrėžiant jaunimo ir media rolę.

Rytų Europa šiandien yra nerami. Kurd Meyer savo straipsnyje „Kur glūdi Michailo didžiausia grėsmė“ (The W.T. 1987, Oct. 2), pastebėjęs, kad tarp profesionalinių Kremliaus stebėtojų JAV vyriausybėje ir už jos ribų vyrauja įsitikinimas, kad Gorbacioviui sunkiausias ir pavojingiausias dilemos yra svetur, neramioje Rytų Europos imperijoje. Į tai ypač dėmesį yra atkreipęs profesorius William Griffith. Jo nuomone visi faktoriai, kurie praeityje vedė atskirai ir neramumus ir sukilimus R. Europoje, šiuo metu pasireiškia visi kartu. Jie veikia vienas kitą su naujomis griaunamomis jėgomis. Kaip Chruščiovo Stalino pasmerkimas padėjo sukurstyti reformas Lenkijoje ir revoliuciją Vengrijoje 1956 m..

Kiek toli siekia ūkinio ir socialinio integravimu, geriausiai pavaizduoja Lenkijos nauji ryšiai su Sovietų Sąjunga. Nenuostabu, nes Lenkija yra daugiausia strateginė valstybė R. Europos santarvėje. Ji yra ir mažiausiai stabilė.

Lenkijos didelė skola, ekonominė izoliacija ir nesugebėjimas išplėsti eksportą į V. Europą vertė Lenkiją orientuoti į Sovietų Sąjungą, tvirtina Sarah M. Terry. Politiška Jeruzelskis yra reikalingas Gorbaciovo paramos.

Ekonominiais santykiais sustiprinti numatomas Lenkijos dalyvavimas Sovietų Yamburg dujų linijoje ir Magnitorso plieno komplekse. Savo ruožtu

Frank Zolpis iš Evergreen Parko prie papušuimų Kalėdų eglutei, kuri bus Mokslo ir pramonės muziejuje. Lietuvių diena bus gruodžio 13 d., sekmadieni, 7:30 val. vak.

jau potvyniu tautybių tarpe, kurios dar gerai atsimeina naudojimąsi buvusią laisvę.

Ankstyvoje nepastovumo perioduose ekonominės krizės ir trūkumai taip pat veikė uždeganciai. Dabartinė ekonominė situacija Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje sukelia gilų rūpestį Maskvoje. Net ir priėmus daugiausia optimistinį prileidimą, sunku matyti bet kokią šviesą tamsiam tunelyje, kai gyvenimo sąlygos blogėja jau visą dešimtmetį.

Kitas destabilizacijos veiksnys, kuris daugiausia sukelia nerimo Kremluje, yra faktas, kad penki iš šešių lyderių yra daugiau kaip 70 metų. Paveldėjimo krizės praeityje sukurtė šiuos režimus, ir Gorbaciovas, jausdamas šiuos pavojus, yra ypatingai atsargus ir tiesiogiai ir atvirai nesikiša.

JAV pozicija Gorbaciovo atžvilgiu yra: laukti ir stebėti. Anot, Joseph Nyl ir John Edwin Mroz (The W.P., 10.4.87), mes turime sveikinti Gorbaciovo reformos nusiteikimą ir bandyti išspręsti susidariusius sunkumus. Jų nuomone, sovietai žmogaus teisių srityje yra parodę atvirumą ir toleranciją, kuri buvo neįsivaizduojama prieš tre-

jus metus: „Vakarai turi sveikinti padėjusį atvirumą ir tuo pat laiku aiškiai pareikšti Sovietų vyriausybei, kad vykdytams tarptautiniai pripažintų žmogaus teisių standartų yra civilizotos valdžios žymė ir sąlyga tikrų bendradarbiavimo santykių tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų. Vakarai turi reikalauti, kad Sovietų Sąjunga tikrai vykdytų Helsinkio baigminių aktų įsipareigojimus, padrasintų laisvą judėjimą žmonių, idėjų ir informacijų pro tarptautines sienas.“

Atvirumo ir reformų banga yra palietusi ir okupuotą Lietuvą. Ūkinės reformos atžvilgiu kol kas didesnių pasiekimų nematyti. Kiek plačiau atvirumas yra pasireiškęs rašytojų ir menininkų tarpe (Žiūr. „Draugas“, „Prisiuva galvas“, rugsėjo 29 d.) ir Akiračius Nr. 8, 1987 m.).

Sumečiagintas ir sumechantintas žmogus lengviau pasiduoda blogio įtakai, nes, perdėdamas medžiagos vertę ir prasmę, jis nuvertina dvasios pasaulį ir atsisako jo pagalbos.

B. Markaitis

ORIENTAS LIETUVIŠKOMIS AKIMIS

RIMVYDAS SIDRYS

38

Tik vienas sodo kampas buvo labai gražiai su tvarkytas, su gyvatvorių statulom, bet jį jį nebuvo galima iėiti. Tai buvo prezidento Suharto vasarvietė, ankščiau priklausiusi Sukarno. Sukarno, ilgametis Indonezijos prezidentas, buvo daug pasidarbavęs, kai Indonezija kovojo dėl savo nepriklausomybės. Į gyvenimo galą jis vos nepasidarė Azijos Castro, 1965 metais su jo žinia ir palaiminimu komunistai surengė perversmą. Jį pradėjo nužudydami šešis generolus ir jų šeimas, bet čia jie neapsisakė; kariuomenė tuoj sukilo ant kojų ir komunistus gana greitai numalšino.

Tas pietietinis karas dvelkėlejo ir į mus šiandien. Pietų laiku užsukom į valgyklą, susipažinom su šeiminiuku, išsiklėjom apie Lietuvą. „O, aš pažįstu komunistus, aš turėjau su jais kovoti, kai anais laikais tarnavau kariuomenėj. Žiaurūs tai žmonės. Kad kiek, Indonezija būtų tapus komunistinė, bet mes juos numalšinom“. Jis mus pavaišino desertu be saskaitos, tik supažindinti su Indonezijos valgiais. Paskui susirūpino dėl mūsų kelionės atgal į Jakarta. Negi mes, turistai, važiuosim vietiniu traukiniu. Jis galįs parpinti au-

tomobilį. Ar jis nuveš mus per valandą? Ne, užtruks ilgiau, eismas Jakarta visuomet susikimšęs. Kainuos 18 dolerių. Mes jam mandagiai padėkojom ir sugrįžom į geležinkelio stotį. Traukinys mus atvežė per valandą ir be benzino dūmų. Kelionė buvo įdomesnė ir kainavo mums po 25 centus.

Vakare mes išimties keliu nuvažiuojam į vietą, kurios mes per visas keliones atkakliai vengdavom, būtent internacionalinį viešbutį – Hiltoną. Suviliojo mus tenai Indonezijos šokių programa. Ji buvo susieta su vakariene, kuri irgi buvo įdomi. Ristafel buvo valgis, išsilikęs nuo kolonialinių laikų. Jis susideda iš didelio dubens ryžių ir dvidešimties įvairių patiekalų, kiekvieno tik po keletą kasnių mažose lėkštutėse.

Kadaise mačiau fotografiją, kaip olandai valgydavo ristafel senais gerais laikais, kai jie gyvendavo Indonezijoje kaip karaliai ir turėjo begales tarnų. Sėdi olandų pora už stalo, o dvidešimt tarnų, eile išsirikiavusių, neša jiems po patiekalą. Dabar vieton tarnų patiekalai buvo išrikuoti mažose lėkštutėse ant staliuko, kurį pristūmė prie mūsų stalo. Demokratiškai! Visi patiekalai buvo labai gardūs, ne per aštrūs, kai kurie priminė kinietiškus, bet daugumas buvo savito skonio.

Šokiai buvo įrodymas, kad liaudiška tautodailė yra sunkiai išraunama. Jau šimtai metų, nuo 15 amžiaus, kai visa Indonezija, išskyrus Bali, garbina Alachą, o tačiau šokiuose išsilaikė ta Hindu religijos kultūra, kuri gyvavo visose salose prieš musulmonų antplūdį. Šokėjai buvo išpuošę spalvingais indų stiliaus rūbais, vaizdavo Rama Krisnu Sita, beždžionievį Hanuman, buvo tai daugiau religinė pantomima, negu šokis. Tik vienas šokis buvo mūsų spėjimu arabiškos kilmės. Dvi šokėjos vaidavo haremo moteris, konkurentės besi-

varžančias dėl vyro. Iš pradžių jos bandė jį palenkti meilumu ir flirtu, bet kai įsikarščiojo, varžybos pavirto į tikrą karą. Jos išsitraukė tikrus plieninius durklus ir emė viena kita ritmiškai badyti, žinoma simboliškai, bet taip realistiškai, kad tik ir žiūrėjom įsitempę, kada čia pasipils kraujas. Šokėjos baigė šokį, grakščiai nusilenkė, nė viena neturėjo nei mažiausio įbrėžimo.

Idomus buvo ir Wayang šokis. Wayang yra Indonezijos kultūrinis perlas, kokio neturi jokia kita tauta, nors europietiški lėlių teatrai yra giminingi. Wayang vaidinime leles gyvena, kalbasi, šoka tik kaip šešėliai ant ištiesto ekrano. Kaimo gyventojai suseda prieš ekraną, kitoj pusėj stipri lempa nukreipianti šviesą į ekraną ir keli artistai, valdantys leles, kurias jie judina su pagaliukais iš apacių.

Sako, kad tie vaidinimai tesdavosi valandas, kartais net visą naktį. Dabar, kai yra kinai, televizija, galbūt yra kitaip. Mūsų šokėja buvo apmęta kaip būdinga wayang lėlė, su kauke virš galvos, kuri padarė jo galvą nenatūraliai mažą, o stuomeni nenatūraliai ilgą. Šokis buvo labai lėtas, tik besikeičiančios pozos ir tikrai jis mokoje pavaizduoti, lyg jis būtų negyva lėlė, kitos rankos valdoma. Pasibaigus šokiui pranešėjas mūsų nustebimui paaiškino, kad šį šokį, kuris man atrode tikras mokoje pavaizduoti, lyg jis būtų negyva lėlė, kitos rankos valdoma. Pasibaigus šokiui pranešėjas mūsų nustebimui paaiškino, kad šį šokį, kuris man atrode tikras mokoje pavaizduoti, lyg jis būtų negyva lėlė, kitos rankos valdoma.

Mums idomiausias buvo šokis, atstovaujantis Bali salai. Jau kitą rytą mes turėjom išskristi į Bali, todėl su dėmesiu žiūrėjom į šį pirmąjį Bali pasireiškimą. Nenujautėm tada, kad būdami Bali, žiūrėsim jų šokius kiekvieną vakarą.

(Bus daugiau)

LIETUVOS KRIKŠTO JUBILIEJAUS MINĖJIMAS PHILADELPHIJOJ

Su kard. Krol parašu pradėtas vaju,
kad Gorbaciovas Vilniaus katedrą
grąžintų katalikams

BRONIUS VASKAITIS

Lapkričio 1 d. rudens popietę plataus Delawere slėnio lietuvių, per kelis mėnesius skatinti mūsų miesto krikščionybės minėjimo komiteto, įvairiomis susisiekimo priemonėmis traukė į Šv. Petro ir Povilo katedrą. Čia jų laukė tvarkariai, mišiolėlių ir po peticija Gorbacioviui parašams rinkti lapų dalintojai, jubiliejaus ženklelių platintojai. Į katedros pirmuosius suolus buvo lydimi

giesmės, išskyrus Ecce sacerdos, giedamos lietuviškai.

Pirmą skaitymą angliškai atliko Vytautas Volertas, JAV LB krašto valdybos pirmininkas, o antrą lietuviškai – Teresė Gečienė, jubiliejaus komiteto koordinatore. Ilgokame gerai paruoštame pamoksle prel. Pranciškus Statkus, buvęs ilgametis arkidiecezijos kancleris, padarė išsamią Lietuvos krikščionybės

Kodėl Afganistanas? Šiandien mes sveikiname kilnius pavergtos Lietuvos žmones ir melė džiames, kad jie atgautų religinę laisvę ir Vilniaus katedrą.

Pamaldos, visiems giedant, buvo baigtos Tautos himnu. Choras dar pagiedojo O Kristau, pasaulio Valdove. Nuo pat ryto katedros prieganyje veikė Lietuvos tikinčiųjų kancias pavaizduojanti parodėlė, iš New Yorko atvežta kun. Kazimiero Pūgečiaus. Ja ypač domėjosi į ankstesnes Mišias atsilankantieji amerikiečiai.

Iškilmes katedroje filmavo trečios, šeštos, dešimtos ir dvidešimt devintos televizijos stoties pareigūnai. Vakarinių žinių metu su ilgesniais ar trumpesniais komentarais parodė jų vaizdus. Pranešimus apie jubiliejaus minėjimą padarė ir kai kurios radio stotys.

Peticijų vaju

Bene svarbiausias iškilmių punktas buvo pradėti rinkti parašus po peticija, nukreipta Michail Gorbacioviui, prašant, kad Vilniaus katedra būtų grąžinta tikintiesiems. Norint sudaryti didesnę spaudimą į sovietų imperijos vadą, nutarta peticijos vaju pradėti plačiai išgarsinti amerikiečių spaudoje. Šiam reikalui nemažai pasitarnavo iš Chicago pas mus atvykęs Vytautas Skuodis. Prieš iškilmingas Mišias į arkidiecezijos kleboniją, jubiliejaus komitetui prašant, atvyko didžiausi mūsų miesto dienraščio „The Philadelphia Inquirer“ fotografas ir žurnalistas. Pastarasis su Skuodžiu turėjo gana ilgą pokalbį, kurio metu buvo paliesta ne tik jo asmeniniai išgyvenimai lageriuose, bet ir vargana katalikų būklė Lietuvoje. Buvęs sąžinės kalinys pabrėžė, kad Lietuvoje yra galvojančių, jog bene geriau, jei Vatikanas uždarytų ir vienintelę viešai veikiančią kunigų seminariją, nes ji patektų jaunuoliams su kunigystės pašaukimu dėl valdžios trukdymų yra labai sunku. Dalis dabartinių klierikų yra KGB agentai, kurie vėliau grįš katalikų Bažnyčia. Pridėjo, kad prieš bolševikų okupaciją veikusių 1000 bažnyčių, dabar atdarų yra tik apie 600. Iš jų daugiau kaip 100 neturi nuolatinių kunigų. Po pokalbio kardinolas pareiškė, kad jis retai pasirašo po peticijomis, tačiau šįkart padarė išimtį. Jo parašą sekė vysk. Louis A. De Simone, vysk. Pauliaus Baltakio, Vytauto Skuodžio, kongresmano Robert Borski ir

kitų parašai. Kitos dienos minėto laikraščio laidoje pasirodė ilgokas straipsnis, papuoštas net keturiomis nuotraukomis. Dienraščio svečiai domėjosi ne tik pokalbiais klebonijoje, bet ir iškilėmis katedroje.

Peticijos turinys yra trumpas, bet daug pasakantis. Adresuota M. Gorbacioviui. Surinkus po peticija parašus, prašoma pasiųsti Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207.

Norisi manyti, kad po iškilmių Philadelphiajį po peticija bus surinkta nemažai parašų. Kad jų susidarytų labai daug, į šį darbą turi įsijungti mūsų veiksniai, parapijos, organizacijos, ne tik Šiaurės Amerikoje, bet ir kituose kontinentuose. Reikalas yra labai svarbus. Norintieji šiam kilniam tikslui talkinti, tesusisiekią su Religijos vaju ir ten gaus lapus parašų rinkimui. Mūsų aktyvijo visuomenininkė Teresė Gečienė tuojau po iškilmių telefonu kontaktavo Los Angeles, Toronto, New Yorko krikščionybės minėjimo komitetų žmones ir prašė, kad ir ten parašai būtų renkami.

Kitas įdomus reikalas, kurio iniciatyva taip pat glūdi Philadelphiajį, tai rezolucijos dėl Vilniaus katedros grąžinimo įnešimas į JAV kongresą. Iškelta graži idėja parėmus kun. Pugevičiui, Viktoras Nakas, Lietuvių informacijos Washingtone skyriaus vedėjas, susitiko su kongresmanu Borski ir aptarė rezolucijos turinį bei jos pravedimą. Dabar ji jau yra kongrese ir vadinasi HR 300. Verbuojami atstovų rūmų nariai jos paremimui. Tokiu būdu spaudimas į Gorbaciova bus daromas dviem kryptim.

Iškilminga vakariene

Po įspūdingo ir kultūringo atmosferoje praėjusių pamaldų, rinkomės į puošnią Fisher's Tudor restoraną sale, kurioje vaivės buvo pradėtos prel. Leono Peciukevičiaus malda. Teresė Gečienė, pasveikinusi susirinkusius, nuosirdžiai padėkojo visiems, bet kuo prisidėjusiems prie gražaus iškilmių pasisekimo. Toliau banketui sumaniai vadovavo Algis Danta. Prie švelnios muzikos pasisotinus, Gečienė iškėlė žymenį kun. David Givęy „The Catholic Standard and Times“ redaktoriui, dažnai talpinančiam straipsnius apie Lietuvą ir lietuvius. Po to į 350 žmonių auditoriją prabilo doc. V. Skuodis. Jo kalba sukosi

apie jubiliejaus minėjimą Lietuvoje ir ten katalikų persekiojimą. Lygindamas iškilmingas pamaldas katedroje su tokiomis pat pamaldomis Vilniaus Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, pareiškė, jog čia garbingiausias svečias buvo kardinolas, o ten religinių reikalų „ministeris“ Konstantinas Charčiovas ir Lietuvoje raudonuoju vyskupu pramintas Petras Anilionis, du didžiausi religijos griovėjai. Tai didelis pasityčiojimas iš jubiliejaus, bažnyčios ir tikinčiųjų. Jau beveik pusė šimtmečio, kaip Lietuvos katalikų Bažnyčios istorija rašoma krauju ir ašaromis. Šiuo metu didžiausi katalikų bažnyčios ramsčiai yra Šv. Tėvo ypatingas dėmesys persekiojamiems tikintiesiems, lietuvių išvėjys, ypač gyvenančios JAV, visokeriopa parama ir Lietuvai palanki pasaulio opinija. Baigdama kalbą pabrėžė, kad išvykdamas iš Lietuvos gavo igaliojimą visų pavergtųjų vardu padėkoti Amerikos lietuviams už visokeriopa paramą Bažnyčiai ir pavergtai tėvynei. Skuodis buvo sutiktas ir palydėtas sustojusių triukšmingais plojimais.

Vysk. Baltakis savo žodyje pastebėjo, jog aplankė daug kraštų, kuriuose yra lietuvių telkiniai. Norėtų vykti ir į Lietuvą, bet komunistinė valdžia neduoda leidimo.

Meninėje dalyje talentingoji muzikų Kasinskių šeima atliko du lengvo žanro kūrinius, harmonizuotus dr. Kasinsko. Jie buvo lietuvių tautinių šokių ir lietuvių dainų pynės. Smuiku grojo Brigita, gitara Juozas, o fagotu Alexa.

Puotai einant į pabaigą, Danta labai tiksliai apibūdino Teresės Gečienės, mokačios apie save suburti darbščius ir talentingus žmones, ilgų metų pozityvią visuomeninę veiklą. Sustojusi salė triukšmingais aplošimais jai išreiškė nuosirdžią padėką. Gečienė buvo didžiai nustebinta, kai kitą dieną po iškilmių kard. Krol telefonu su ja susisiekt darbe ir labai palankiai atsiliepė apie jubiliejaus minėjimą. Priminė, kad tuo pačiu reikią padėką jai ir visam komitetui.

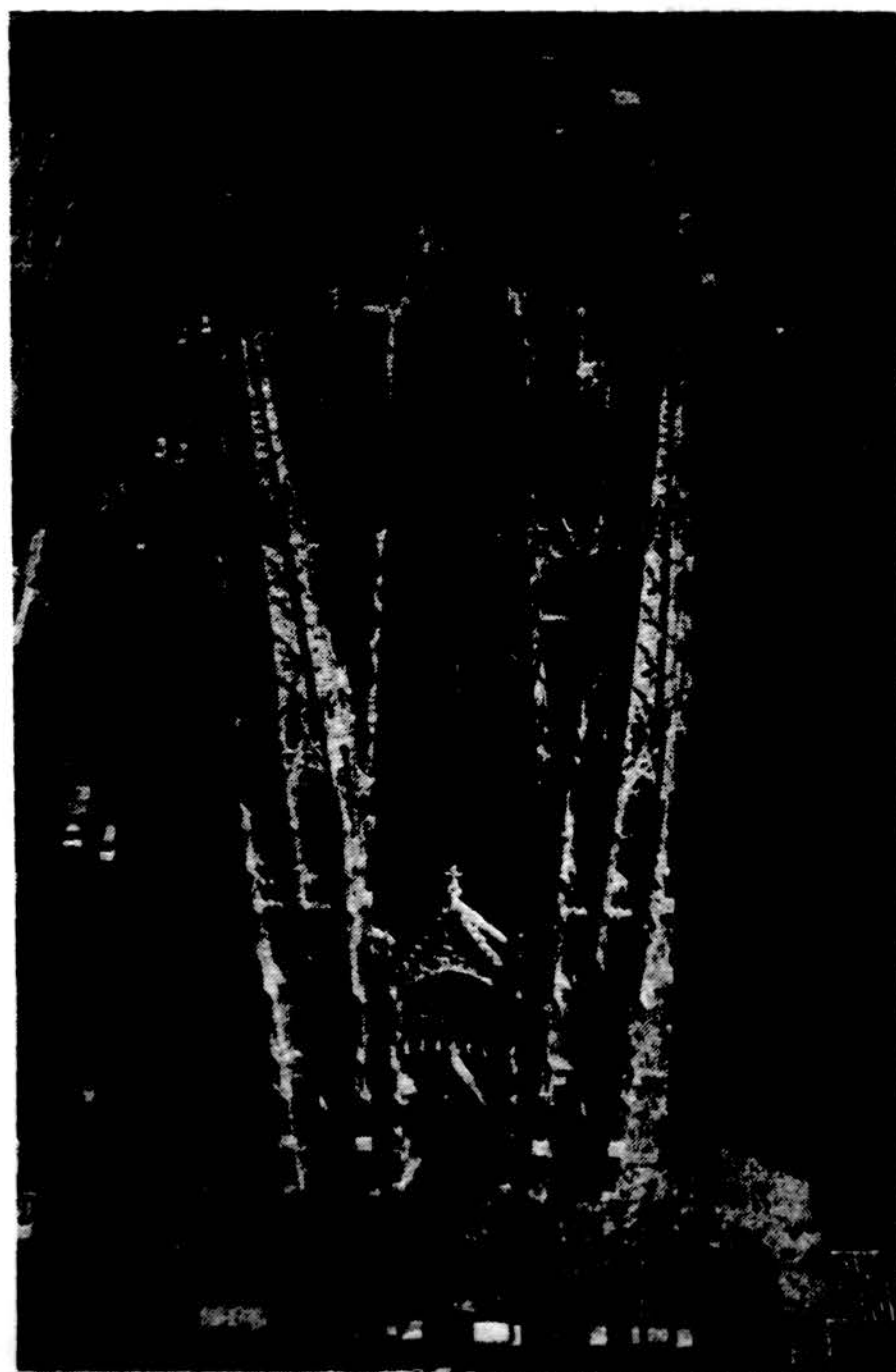
Spaudos atsiliepimai

Be minėto „The Philadelphia Inquirer“, Associated Press dėka, pranešimą apie jubiliejaus minėjimą ir kard. Krol peticijos pasirašymą išidėjo turbūt visi didieji Amerikos laikraščiai. Aprašymai pasirodė ir kai kuriuose priemiesčių laikraščiuose. Betgi labiausiai buvome nustebinti, kai „The Catholic Standard and Times“, turinčiame daug tūkstančių skaitytojų, lapkričio 5 d. pasirodė net 3 ilgi straipsniai, parašyti paties redaktoriaus, tai yra to paties, kuriam bankete buvo įteikta plaketė. Daug dėmesio skiriama peticijos pasirašymui, Skuodžiui ir jubiliejaus minėjimui. Viena iš tų straipsnių paduotas net Religinės šalpos adresas, skatinant amerikiečius jungtis į parašų rinkimą po peticijomis. Pirmo puslapio straipsnis papuoštas Jono Skladičio kryžiumi, kuris buvo nešamas katedroje procesijos metu.

Minėjimu buvo pradėta akcija dėl Vilniaus katedros grąžinimo, bendram darbui sujungtos visos trys lietuviškos parapijos, atkreiptas dėmesys nuo lietuviško kamieno nutolusių generacijų, pademonstruotas mūsų kultūrinis subrendimas, solidarumas, amerikiečių komunikacijos priemonių dėka, plačiai išgarsinta pavergtos Lietuvos kancias, sukeltas pasididžiavimas lietuviška kilme. Tai naujas, gražus Philadelphiajos lietuvių istorijos lapas.

Auklėjant vaiką reikia galvoti apie jo senatvę.

J. Joubert

Philadelphiajos Šv. Petro ir Povilo katedra.

CLASSIFIED GUIDE

PAIEŠKOMI ASMENYS:

Pilkaukas Albinas sūnus Antano gimęs 1922 m. ir Pilkaukas Jonas sūnus Antano gimęs 1926 m. Paieško sesuo Milda Pilkaukaitė. Prašau rašyti: Mečys Slaviskas 19 Iris Lane New-Hyde Park, N.Y. 11040

HELP WANTED

Wanted reliable professional for baby care/hsg. in my Northside home 5 days per week. Prefer energetic woman 40 to 55, non-smoker. English speaking with references. Good salary, 2 wks. paid vacation. Call 728-5583. Leave name and phone.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdrauzę nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 Wes' 95th Street
Tel. — GA 4-8654

V.T. ELECTRIC CO.
Licensed, Insured — Bonded
436-6937
Elektrus ir namų apšildymo sistemų pataisymai.
Vytautas Taras

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2620
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Česlovas Grincevičius
VIDUDIENIO VARPAI
Pasakojimai ir pasakos

(Laimėjusi LRD grožinės literatūros premija)

Šioje knygoje autorius gyvai ir vaizdžiai pasakoja nepriklausomoje Lietuvoje išgyventus atsitikimus. Tai apysakų, novelių ir legendų rinkinys, kurį kiekvienas turėtų perskaityti ir pasigrožėti autoriaus jaudinčiais pasakojimais.
Išleido LK klubas Chicago, 1985.
Kaina su persiuntimu \$5.00. Illinois gyv. moka \$5.32.
Užsakymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

REALTY KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBŲ.
Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškojimo apylinkėse, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas
BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

RE/MAX REALTORS GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6160
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Nimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainijimas nemokamas.

PARDUODAMA SAVININKO
DeLux Georgian mūrinis namas
3531 W. 68th Street
Šeši kambariai, 1 1/2 prausykų. Kaina prieinama — \$47,000.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Nauja devintoji laida
Suredagavo
Juzė Daužvardienė

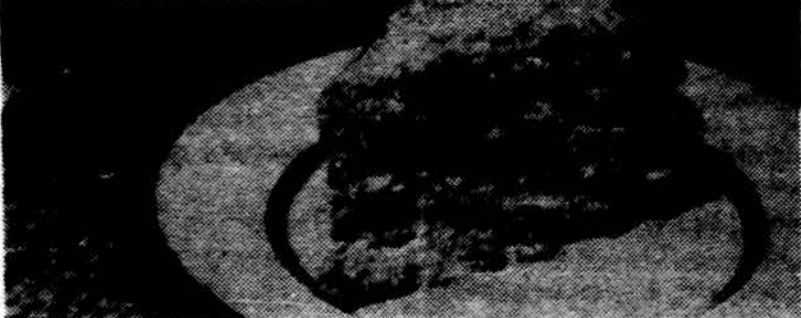
Šiomis dienomis „Draugo“ spaustuve atspausdino devintą laidą šios populiaros virimo knygos.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasiekimas tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo didelis.

Kaina su persiuntimu \$6.99
Illinois gyventojai moka \$6.94
Užsakymus siųsti:

DRAUGAS,
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

The Lithuanian Napoleon Torte
The Taste...
The Treat...

Lietuviškos Kepyklos Ormahoje
Populiarus visoje Nebraskoje
NAPOLEONAS

Bet kokia proga, pagal užsakymą (sušaldytas) yra siunčiamas į 48 Amerikos valstijas.

An extraordinary taste treat for ANY OCCASION!

All items are shipped frozen in dry ice, via U.P.S. to the continental 48 states. For further information...

Kaina: 24 dol.
su persiuntimu
Tortas dydis: 8 in. diam.
Išsilaikys 15 savaites

Skambinti toll-free
1-800-235-2255
ext. 1471

LITHUANIAN BAKERY, INC.
5217 South 33rd Avenue, Omaha, Nebraska 68107
(402) 733-3076

Founders: V. & S. Mackevicius

Price includes all shipping & handling charges to the 48 Continental States via U.P.S. Enclosed: Check M.O. Visa MC

Card No. _____ Exp. Date _____
Name _____
Address _____
City _____ State _____ Zip _____

Vaikų koncertą surengė „Sutartinė“ Toronto Priskelimo parapijė per Vaikų kaukių balių. Iš kairės: Zita Gurklytė, Daina Gurklytė, Dana Pargauskaitė ir vadovė Nijolė Benotienė. „Sutartinė“ vyksta į Jaunimo kongresą Australijoje.

Nuotr. St. Dabkusa

MENINĖ KŪRYBA IR TAUTINĖ KULTŪRA

Tautiškas nežaloja kūrybos, kūryba nekenkia tautiškumui

ANTANAS JOTAUTAS

Dažnai kalbama apie internacionalinę kūrybą ir kultūrą. Pavergtoje tėvynėje kalbama apie socialistinį darbą, socialistinę kūrybą ir socialistinę kultūrą. Nesuabejojama pabrėžti, kad socialistinė kultūra turi būti internacionalinė, kitaip sakant, neužmiršti rusiškumo, kuris šiuo metu yra viešpats visose vadinamose respublikose, nors jos ir vadinamos autonominėmis. Tos autonomijos reiškiasi tik tuo, kad komunistų centro sekretorius yra lietuvis, bet jo padėjėjas, kurio užgaidas turi sekretorius vykdyti, yra rusas, atsiūstas iš Maskvos.

Neatsilieka ir kai kurie išeivijos kūrėjai, ypač vadinami kūrėjais, kurie tokiais nori būti, kalbėdami apie tarptautinę kūrybą, tarptautinius vandenius, tarptautinius pasirodymus. Kažkodėl mūsų išeivijos net politiniai vadovai tikisi išgelbėjimo tik iš svetimųjų, nežiūrėdami nei jų persekiojimu, nei jų šmeižtu, žalojančių viso Pabaltijo istoriją, nei prievartinės deportacijos „karo nusikaltėlių“ titulu, nei viešo įžeidimo žmogaus teisių, kurias taip gina laisvųjų valstybių ir tautų vadai. Žmogaus teisės lieka tik popierium, kai nori pataikauti pavergtųjų kraštų pavergejiui, kuris yra galin-genis už pavergtųjų atstovus laisvuose kraštuose.

Savikritikos stoka

Kadise vienas literatūros kritikas, mokslo žmogus, panorą parašyti romaną ir dalyvauti net keliuose konkursuose. Jo pareiškimas draugui buvo labai aiškus: „Aš esu literatūros kritikas, taigi žinau savo romano vertę“. Jo draugas, nebūdamas nei literatas, nei kritikas, bet tikras draugas, jam laišku atsakė: „Niekas nėra tikras kritikas paties savęs“. Tai buvo epizodas išeiviško gyvenimo, kuriame stokojama tikros savikritikos ir manoma, kad galima visiems padaryti viską, visi gali apsiimti visokias pareigas, jeigu tik turi norą.

Iš tikrųjų tai labai rysku išeiviškame gyvenime, tiek lietuvių, tiek kitų tautų, kurios išeivijoje mėgina atlikti viską, lyg viskam turėtų sugebėjimus ir būtų pašaukti. Negalima

kritikuoti visų kūrėjų – rašytojų, muzikų, dailininkų, visuomenininkų, politikų. Bet negalima taip pat girti visų, kurie imasi darbo ne savo srityje ir atlieka tik paviršutiniškai arba tik apgraibomis.

Daug yra išleista knygų, kurios turėjo gultėti stalčius, daugiausia patekti į laikraščių atkarpas. Matome visuomenininkų, kurie stovi tam tikros visuomenės – organizacijos priešakyje dėl savo akiplėšiskumo, bet visoje jų veikloje randame tik neatsargų visuomenės gadinimą, kuris atgraso dalį visuomenės ar organizacijos narių. Blogiausia su mūsų ir kitų pavergtųjų tautų vadinamais politikais. Jie gali būti savo sričių specialistai, bet dabartinėje išeivijos būklėje ir politinėje veikloje jie tėra tik profanai, tik mėgėjai, tik visuomeninių ir net su kitomis etninėmis grupėmis santykių gadintojai.

Galima apie juos išsitariani, blogai kalbėti, bet trūksta tos srities specialistų vienoje ar kitoje situacijoje reikštis. Jie nepažįsti savo dvasinį veidrodį ir nepastebi visuomenės reakcijos, geriausiai atveju – ignoravimo visos jų veiklos, kūrybos, politikos ir vadovavimo. Šių vadovų savikritikos stoka yra žalojimas visuomeninių santykių, kurių taip reikia išeiviškame gyvenime. Visa kūryba, visa kultūra ir visas visuomeninis gyvenimas tik mėgėjais ir turi remtis, nors tai nėra gerai. Visi turi būti atsakingi už savo tautą, kuri kenčia vergiją, bet taip pat savo darbų kritišką peržvelgimu turi jausti atsakomybę ir už išeivijos veiklą svetimose žemėse.

Tušti pagyrimai ir pasigyrimai

Išeivija savo kūrybai, ar tai būtų meninė ar visuomeninė, susidaro pavojų, kai laukia tik pagyrimų. Kritika yra ne tik nepageidaujama, bet laikoma net įžeidimu ir viešu pasipriešinimu pačiai kūrybai, kūrėjui, tautinei kultūrai išeivijoje ir net tautiniu įžeidimu. Iš tikrųjų kritika reikalinga tiek literatūrai, kad ji susirastų savo kelią, tiek dailei ir bet kokiam menui, kad jis būtų bent dalies auditorijos priimamas, tiek

muzikai, kad ji būtų bent dalies suprantama. Kūryba yra talentų apraiška, o kritika yra mokslas, kuris žvelgia nesuinteresuotai į kūrybinę tiesą, kurią kūrėjas išreiškia nuoširdžiai ar tik dirbtinai, pamėgdžiodamas gamtą ar kitą kūrėją, išreikšdamas save ar nieko neišreikšdamas.

Išeivijos kūryba turi būti pranašesnė už tą, kuri kuriama su talentais, bet be lasivės, kurios reikia tikrai kūrybai. Kūrybinis genijus yra išeivijos akstinas, kurio jį gali ir turi eiti į laisvę. Jei laisvės asmeniškai ir nelaimės, tai savo tautai paliks neišdildomus, neištrinamus ir nesuzalotus kūrinius, kurių tėvynė net po šimto metų nesigėdys priimti ir pasisavinti kaip savo turtą, savo paveldą, kurį jai paliko sūnūs ar dukros, gyvenę laisvėje, bet kūrę savo tautiečiams palaikyti ir savo tautai įnašą palikti.

Kūryba niekada negali kenkti tautiškumui, jei ji ir yra skirtinga, negu tėvynėje, ypač dabartinėje jos vergijos prievartavimo būklėje. Tautiškas negali kenkti kūrybai, kaip nekenkia žydai, kurie kuria tik savo tautai išsklaidytai ir tik mažai dalelei tegyvenančiai po dvejų tūkstančių metų sudarytoje laisvoje valstybėje. Nekenkia kūrybai nė Pietų Amerikos tautinis epas ar tautinės apraiškos, kurios savyje jima tik indėnus, ispanus ar jų mišinį – mestisus. Tikra kūryba, jei yra ir tautiška, yra nemeluota kūryba. Ir tik tokia kūryba yra tautos turtas net po daugelio šimtų metų.

Individualybė ir konformizmas

Individualus kūrėjas, visuomenininkas ar politikas pasilieka individualiu net svetimame krašte ir svetimų įtakų veikiamas. Individualumas asmeninėje kūryboje, nepaisant kokios srities kūrėjas bebūtų, yra būtinas, kad kūrėjas galėtų apreiškinti save kaip individą, kaip talentą, kaip tautietį ir kaip žmogų. Tas individualumas turi reikštis ir visuomeninėje veikloje, organizacijose, politiniuose bandymuose. Bet niekas negali būti toks individualus, kad su juo negalėtų sugyventi jo pagalbininkai, juo labiau pasitikėti visuomenė, kurios jis yra vadovas ar bent veikejas.

Išeivijoje susidaro naujas pavojus – konformizmas. Tai prisitaikymas visokiems aplinkybėms, visokiems naujūmams, nors jie ir būtų netikri ir tik paskirų individų išgalvoti. Prisisitaikymas išeivijai yra to, kas pavojus, kuris kartais pasidaro didesnis, negu tiesioginis mėginimas nutautinti, vaikus paversti tik minios žmonėmis,

tik mokyklos be jokios sistemos įrankiais, jaunimą palikti be auklėjimo ir tikrovės pažinimo.

Konformizmas sunaikino daugelį tautų, patekusių į svetimus kraštus, ypač į tuos kraštus, kurie susidarė iš emigrantų. Daugelis tautų pranyko, kad jų nė žymių nebeliko arba dar liko sugadintos pavardės, iš kurių galima spėti, kad tas ar kitas yra kilęs iš garbingą istoriją turinčios tautos. Taip sunyko vokiečiai, nors jie yra antroje vietoje kaip etninė grupė šiame krašte, taip sunyko italai. Gal geriau išsilaikė lenkai, kurie nepasidavė prisitaikymo dvasiai, geriausiai išsilaikė žydai, nes juos skyrė tikėjimas ir ilga istorinė eiga.

Kūryba gali tarpti išeivijoje tik nesitaikant prie vietos dvasios, kuri nėra vienoda. Ji yra skirtinga pagal vietą ir žmonių kilmės skaičių vienoje vietoje. Išeivis turi jausti net iki

trečios ar ketvirtos kartos, net užmiršęs savo kalbą, bet prisimenąs savo kilmę, kad jis yra senos kultūros atstovas, kad jis yra individualus kūrėjas, kad jis turi skirtingą talentą ir savitą pašaukimą tą talentą apreiškinti. Kas to neįaučia, tas negali būti tikru kūrėju, negali būti ir tikru savo etninės grupės atstovu. Išeivija turi išauginti savitus kūrėjus ir sąmoningas asmenybes.

KILS NUOMOS

Chicagoje yra daugiau kaip 300 pastatų, kur nuomos buvo ypačiai žemos, nes atnaujinant pastatus buvo duodami valstybės primokėjimai nuomoms. Dabar ta primokėjimų šalpa baigiasi ir nuomos ten pakils.

Gręžkite savo veidą į saulę, tai nematysite šešėlio.

H. Keller

A.†A.

ONAI KYBARTIENEI

Amžinybėn iškeliauvus, sūnums STASIUI, VLADUI, ALFONSUI ir jų šeimoms nuoširdžiai užuojautą reiškia

Sofija ir Pranas Pranckevičiai
Irena ir Petras Beinarauskai
Antanas Stukas

A.†A.

SALIAMONUI TAMAŠAUSKUI-THOMAS

tebūna lengva svetingos žemės velėna. Liūdinčią velionio dukrą ALINĄ, buvusią LDD pirmininkę, su vyru VANDELINU DOMANSKIUS, vaikaitčius bei jų šeimas, mylimą Senelį-Prosenelį lydinčius į Amžinąjį Gyvenimą, nuoširdžiai užjaučia

Lietuvos Dukterų draugija

A.†A.

VLADUI PAŠKEVIČIUI

mirus, jo žmoną, mielą ALDONĄ, dukterį GENOVAI-TEJ su šeima ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Pranutė ir Stasys Patlabai

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1987 m. rugpjūčio - spalio mėnesiais:

100 dol. A. a. Vytauto Balzaro atminimui – Nijolė Balzarienė, Chicago, IL (iš viso 300 dol.).

30 dol. Antanina Čėjauskienė, Omaha, NE (iš viso 234.50 dol.).

25 dol. ALRK Moterų Sąjungos, 2 kuopa, per Sally Butkus, Cicero, IL; ALRK Moterų Sąjungos, 5 kuopa, per Helen Banis, Worcester, MA (iš viso 75 dol.); ALRK Moterų Sąjungos, 17 kuopa, per Constance Martin, Hartford, CT; ALRK Moterų Sąjungos, 25 kuopa, per Helen Nagy, Pittston, PA; ALRK Moterų Sąjungos, 42 kuopa, per Sofia Lastas, Grand Rapids, MI; ALRK Moterų Sąjungos, 53 kuopa, Linden, NJ; ALRK Moterų Sąjungos, 54 kuopa, Per Stella Hotra, Detroit, MI; ALRK Moterų Sąjungos, 59 kuopa, per Helen Matunis, Shenandoah, PA; ALRK Moterų sąjungos, 63 kuopa, per A. Zalinskas, Keany, NJ; ALRK Moterų Sąjungos, 67 kuopa, per Ann Sliteris, Chicago, IL; ALRK Moterų Sąjungos, 74 kuopa, per Ann Arnashus, Woodland Hills, CA; ALRK Moterų Sąjunga, per Eugenija Keziene, Woodhaven, NY; Anthony ir Helen Yakačiai, Franklin Square, NY (iš viso 335 dol.).

10 dol. Ann Arnashus, Woodland Hills, CA (iš viso 35 dol.).

PLB valdyba ir PLB Fondo vadovybė labai dėkinga visiems aukotojams už PLB LITUANISTIKOS KATEDROS įsteigimą. PLB Fondo vadovybė savo darbą tęsia toliau ir prašo Jūsų aukų bei testamentinių palikimų PLB LITUANISTIKOS KATEDROS ateičiai darbams ir papildomoms studijoms. Dabar gaunami pinigai bus laikomi specialiame Stasio Barzduko vardo fonde ir skiriami Katedros plėtimui, kitų lietuvių profesorių atskaitimui specialioms paskaitoms, lituanistikos seminarų bei leidinių ruošimui ir panašiai.

Visos aukos gali būti nurašomos nuo pajamų mokesčių JAV ir Kanadoje, ID No. 36-3097269. Prašom čekius rašyti ir siųsti: Lithuanian World Community Foundation, 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636.

Vytautas Kamantas
PLB Fondo pirmininkas

Nijolė Balzarienė
PLB Fondo reikalų vedėja

A.†A. JUSTINAS JASMANTAS

Gyveno Cicero, IL.
Mirė 1987 m. lapkričio 21 d., sulaukęs 68 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje. Amerikoje išgyveno 38 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime du broliai Viktoras ir Kazys, jo žmona Anelė ir jų šeimos, sesuo Izabelė, švogeris Juozas Naujalai ir jų šeima, mirusio brolio Broniaus šeima ir kiti draugai, giminės ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas pirmadienį, lapkričio 23 d. nuo 5-9 v.v. ir antradienį, lapkričio 24 d., nuo 2-9 v.v. Butkaus koplyčioje, 1446 S. 50th Ave., Cicero.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, lapkričio 25 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę broliai, sesuo, brolienė, švogeris ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Sally Butkus. Tel. 652-1003.

P A D Ė K A

A.†A.

Antaninai Jankauskienei

mirus 1987 m. lapkričio mėn. 3 d., šeimos draugai, kaimynai ir pažįstami padėjo mums sunkiose liudiesio valandose.

Ačiū visiems už užuojautas, Mišių aukas, gėles, maldas, apsilankymą koplyčioje, bažnyčioje ir velionės palydėjimą į kapines.

Ypatingai nuoširdi padėka Šaulių rinktinės vadui V. Išganaičiui už atsisveikinimą su velione pagal šaulių papročius. Taip pat ačiū vicepirmininkui A. Paukščiui, Guzevičiui, garbės sargybai ir karstanešiams.

Dėkojame klebonui A. Zakaraskui už atlaikytas gedulo Mišias ir tai progai pritaikytą pamokslą. Dėkojame kan. V. Zakaraskui už maldas koplyčioje ir velionės palydėjimą į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Dėkojame laidotuvių direktoriui Edward Green ir S. Lakavičiui už leidimą pasinaudoti jo koplyčia.

Dar kartą visiems nuoširdus ačiū.

Dukros Elena Mosgeris ir Virginia Cuchra.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

V A S A I T I S — B U T K U S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APYLINKIUS MUS

x Juzei Daužvardienei, išėjusiai pensijon Lietuvos gen. konsulei, buvo padaryta sudėtinga akių operacija Rush-Presbyterian-St. Luke ligoninėje. Dabar ja slaugo namie jos brolis Algirdas Rautkys iš San Francisco, Cal.

x Arūnas Kaminskas, Lietuvos operos ir šiuo metu Acanthus orkestro Chicagoje dirigentas, dirigavęs Grant Parko simfonijai, Illinois ir Spokane orkestrams, diriguos koncertui, minint Lietuvos krikščionybės sukaktį, kuris bus lapkričio 28 d. 7:30 val. vak. Morton auditorijoje, Cicero. Programa atlieka Lietuvos operos choras, solistai D. Mongirdaitė, D. Stankaitytė, T. Feerer ir 70 asmenų simfoninis orkestras.

x Krikščioniškąją Lietuvą, jos atliktus darbus, nuopelnus, o taip pat rūpesčius, vargus, persektojimus nuo karaliaus Mindaugo ligi šių dienų paveikslais, nuotraukomis, dokumentais, knygomis bei spausdiniais gražiais paveizduojama „Krikščioniškosios Lietuvos“ paroda, įrūsta Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Gausūs eksponatai gražiai išdėstyti visose trijose salėse. Atidarymas įvyksta šį ketvirtadienį 6 val. vak. Paroda galima aplankyti ketvirtadienį, 4-8 val. vak., penktadienį 10-12 ir 2-6 val., šeštadienį 10-2 ir 5-8 val., sekmadienį 10-2 ir 5-8 val.

x Jei pasiilgote savo draugų kviečiame atvykti į Pasaulio Lietuvių jaunimo sąjungos Chicago skyriaus ruošiamą Padėkos dienos šokių, lapkričio 26 d., 7:00 v.v. Jaunimo centre. Gros du lietuviški orkestrai.

x Organizacijos, norinčios dalyvauti su vėliavomis eisenose šeštadienį, lapkričio 28 d. iš Marijos aukšt. mokyklos į Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kur bus atnašaujamos šv. Mišios už Lietuvą, prašomos registruotis iki lapkričio 23 d. Lietuvių Katalikų federacijos būstinėje, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629, arba telefonu 312-585-9500.

x Lietuvos krikščionybės jubiliejaus Amerikoje pagrindinė šventė bus Chicagoje Padėkos Mišiomis Šv. Antano bažnyčioje, Cicero, lapkričio 26 d. 10 val. rytą. Mišiomis už Lietuvą Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke lapkričio 28 d. 12 val. Abejas Mišias atnašaujant vysk. P. A. Baltakiui, vysk. V. Brizgiui, vysk. A. Deksnui ir lietuviams kunigams. Pagrindinės jubiliejaus Mišios bus Šv. Vardo katedroje, 735 N. State St., kur pagrindinis celebrantas bus kard. J. Bernardinas. Jis pasakys pamokslą.

x Janina Pileckas, M. Stakienė, Alf. Pimpė, Bronė Pabarčius, visi iš Chicago, Ill., Petras Klimavičius, Worcester, Mass., Laima Repeika, Lombard, Ill., Bernice Selenis, Livonia, Mich., Gintarė Ivaškienė, Monroe, Conn., Petronėlė Kimont, Springfield, Ill., kiekvienas pratęsė „Draugo“ prenumeratą su 10 dol. auka. Labai dėkojame.

x Lovable & Edible Gifts, 3211 W. 63rd St., sav. Violeta Karosaitė. Didelis pasirinkimas originalių dovaninių prekių. Atidaryta 10-8 v.v., sekmadieniais 12-5 val. p.p. Tel. 436-7558.

x Vysk. Paulius Baltakis, OFM, Chicago ir apylinkių lietuviams teiks Sutvirtinimo sakramentą ateinančių metų balandžio 10 d. Suaugusieji iki gruodžio 1 d. registruojasi pas kun. Leoną Zarembą, SJ, jaunieji savo lietuvinėse mokyklose pas tikybos mokytojus arba pas Jolandą Mockaitienę tel. 968-7377 po 6 val. vakare.

x Svečiai solistai Daiva Mongirdaitė ir Timothy Feerer su Dana Stankaityte praėjusį sekmadienį jau repetavo Chicagoje Banaicio operos „Jūratė ir Kastytis“ pirmą veiksmą, kuris bus atliktas Lietuvos krikščionybės jubiliejaus koncerte šį šeštadienį, 7:30 val. vak. Morton mokyklos teatre. Solistams, chorui ir simfoniniam orkestrui diriguoja Arūnas Kaminskas. Bilietai gaunami Vaznelių krautuvėje 2501 W. 71st St.

x Sol. Eglė Rūkstelytė ir sol. Algirdas Brazis giedos Schuberto mišias šį sekmadienį amerikiečių Our Lady of Perpetual Help parapijos bažnyčioje, kuri yra Morgan ir 32 gatvių kampe. Toje parapijoje vargonininku yra muz. Robertas Mokininku.

x Korp! Giedra siemet su teiks „Lietuvos Moters, pasižymėjusios krikščionišku idealu tarnyboje žymenį“ Nojolei Sadūnaitėi „pro absentia“ lapkričio 28 d., šeštadienį, 12 val. šv. Mišiose už Lietuvą Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke. Tas žymuo jai bus suteiktas Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties progą.

x Pranešame, kad sekmadienį, lapkričio 29 d., šv. Mišių Ateitininkų namuose nebus. Kviečiami visi apylinkės lietuvių t. sekmadienį dalyvauti iškilmingose šv. Mišiose katedroje 3 val. p.p. Norintieji iš Lemonto pasinaudoti autobusais, prašomi iš anksto paskambinti Vytautui Šoliūnui tel. 257-8739 arba Rasai Poskočimienei tel. 257-7071.

x Aleksandras Pakalniškis, Jn., „Draugo“ Vytįų skyriaus redaktorius, iš rytų visai savaitę yra atvykęs į Chicago aplankyti savo tėvų, kurie gyvena Brighton Parke, ir kitų artimųjų.

x Padėkos dienos seimyniški pietūs rengiami Seklyčioje lapkričio 26 d., ketvirtadienį, 12 val. dienos. Kviečiami visi, ypač vieniši ir be šeimų. Registruotis iš anksto Seklyčioje.

x Gail. sesers Elenos Perzinskienės pranešimas apie sveiką užsilikimą pensininko dienu sulaukus Alvedo pažmonyje Lietuvių sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Kun. Juozo Juozevičiaus retai gir-dimos kilnios mintys, su visais dalyviais maldos už gyvus ir mirusius ir palaiminimas. Gydytojo atsakymai į sveikatos reikalų paklausimus. Kraujo spūdzio matavimas. Alvud gėrybėmis pasivaišinimas. Sound of Music – video filmas. Visi laukiami.

x St. Povilenskis iš Toronto, Kanada, nuoširdus ir didelis „Draugo“ rėmėjas, per mūsų bendradarbi Stasi Prakupą pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir pridėjo 31 dol. dienraščio stiprinimui. St. Povilenskis, mūsų garbės prenumeratoriui, tariame nuoširdų ir didelį acių.

x Juozas Kazlauskas, Waterbury, Conn., mūsų nuoširdus rėmėjas, su prenumeratos pratęsimo mokesčiu atsiuntė visą šimtinę „Draugo“ paramai. J. Kazlauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

Kalėdų eglutė „Kalėdos pasaulyje“ bus pastatyta Mokslo ir pramonės muziejuje. Ja rengia iš kaires: Lucille Ve Sotas, Lucisa Titunelis, Bernice Kasarski, Vito Ve Sotas ir Emily Levickis.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

KOMP. STASIO ŠIMKAUS MINĖJIMAS

Komp. Stasio Šimkaus 100 metų gimimo sukaktį paminėjo Švento Kazimiero seserys vienuolyno lapkričio 16 d. Didelis būrelis seselių susirinko ir dalyvavo programoje, padainuodamos Stasio Šimkaus ir liaudies dainas.

Programą pradėjo seselė Regina Janušaitė. „Labai malonu, kad susirinkote pagerbti Stasi Šimkų ir paminėti jo 100 metų gimimo sukaktį. Mums šis įvykis turi triubą prasme. Pirmia, kad Stasys Šimkus yra mūsų tautietis. Antra, kad jo sesuo a.a. seselė M. Carmelita

x Kun. Antano Paškaus neseniai išėjusi aktualių problemų knyga „Krikščionis ir šiandiena“ susilaukė mūsų išskirtinio dėmesio. Jos autorius ateinanti savaitgalį iš rytinio pakraščio atskrenda Chicago ir šį penktadienį, 7 val. vak., Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje įvyksiančioje Lietuvos krikščionybės akademijs mijoje bei literatūros vakare skaitys paskaitą „Iš ką mus kviečia tautos krikščionys“.

x Kun. S. Morkūnas iš Sioux City, Iowa, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, „Draugo“ ir kitos lietuviškos spaudos didelis rėmėjas, vėl atsuntė 50 dol. auką už jo parapijos aprašymus „Drauge“. Nuoširdus ir didelis acių.

x JAV LB East St. Louis, Ill., apylinkės valdybos pirmininkas Z. Grybinas mums rašo: „Nors kartą per metus mes galime jus paremti visos apylinkės vardu. Tai lėšos iš bendrojo aruodo, kurin su nuoširdumu kas metai supila pačios, nors negausios, apylinkės lietuvių. Manau, kad jie visi yra ilgamečiai ir nuolatiniai „Draugo“ skaitytojai. Savo laikraštį jie myli ir remia. Mes šia auka tenorime parodyti tą kolektyvinį šiltą jausmą savo tikram „Draugui“. Nuoširdus acių už 25 dol. auką ir gražų laiškutį.

x Vaclovas Snarskis, Sunny Hills, Fla., dr. Elena Petrik, New Buffalo, Mich., Joseh Savickas, Trenton, N.J., Juozas Šulaitis, La Grange Park, Ill., Ambrose Numgaudis, St. Petersburg, Fla., Gražina Karsas, Sudbury, Mass., Vladas Kuodyds, So. Boston, Mass., Jonas Kvietys, Dayton, Ohio, pratęsdami „Draugo“ prenumeratą, kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Labai dėkojame. J. Kvietys laiškė nusiskundė, kad „Draugas“ pas juos ateina labai nenormaliai, o kai pašte pasiskundžia apie tai, atsako, kad negauna iš Chicago laiku ir taip tęsiasi daina be galo.

buvo mūsų kongregacijos narė. Trecia, kad mes visos mylime dainą“.

Seselė M. Bernarda Venskutė padėjo paruošti dainas ir fortepijonu perteikti bei duoti daug medžiagos supažindinti su St. Šimkaus muzika.

Seselė Anna Marija Rakauskaitė savo kalboje priminė, kad Stasys Šimkus dalyvavo Švento Kazimiero vienuolyno bazare 1919 m. Stasys Šimkus su soliste Marijona Rakauskaitė atliko keletą koncertų per bazarą. Seselės laiko Stasi Šimkų vienuolyno geradariu.

Seselė M. Perpetua Gudaitė perteikė vėliausias žinias, kaip Lietuvoje minėjo Stasio Šimkaus sukaktį. Ta proga buvo didelės iškilmės, Stasio Šimkaus kūrinių koncertai ir net Maskvoje jau išleido Stasio Šimkaus pašto ženklą.

Visą programą sumanė ir paruošė seselė M. Clemencia Kodytė. K.

„GRANDIES“ VAKARAS

Jaunimo ansamblis „Grandis“ šeštadienį, lapkričio 21 d., Jaunimo centre turėjo savo tradicinį metinį pobūvį. Jį pradėjo savo žodžiu B. Jasaitienė, dėkodama ilgametei „Grandies“ vadovei Irenai Smieliauskienei. Priminė, kad „Grandies“ eilės didėja, turima daugiau 100 šokėjų. Gražiai čia talkina I. Smieliauskienės dukterė Violeta.

Prieš vakarienę sukalbėti maldą buvo pakviestas jėzuitų provincionalis kun. Ant. Saulaitis. Po to buvo šilta vakarienė.

Rasa Razgaitienė (katreje), American for Due Process koordinatore, kalbasi su buvusiu gen. prokuroru Ramsey Clark, gynusiu Karl Linna prieš ištrėmimą į Sovietų Sąjungą.

grandiečiai atliko: Kaip gi gražus, gražus rūtelis darželis, šokimėli, suktutė, suktutė, malūneli, linelius roviau ne viena, polkute, žiogelius ir kitus figūrinius šokius.

Dailiai margulioja mergaičių ir vyrų tautiniai kostiumai. Rūpestingas pasiruošimas, figūrų grakštumas, jaunatviškos šypsenos, nuostabiai sklandus atlikimas šį grandiečių vakarą padarė dideliu laimėjimu ir svečiai gausiai reikė savo pasitenkinimą. Tai gal buvo vienas iš geriausių „Grandies“ pasirodymų. Buvo ryšku, kaip tautinis šokis yra magnetas, pritraukias mūsų jaunimą tautinės kultūros apraiškoms, o programa pasižymėjo savo sklandumu ir naujumu.

Šokėjų vardu pareikšta padėka I. Smieliauskienei ir jos dukteriai Violetai, kuri moko jaunių grupę. Padėkota ir I. Smieliauskienės padėjėjai Ramutei Gaizutei. Šviesas tvarkė Vida Momkutė, padėkota dvasiniam globėjui kun. Ant. Saulaičiui, globėjams I. ir dr. L. Kriaučeliūnams, motinų komitetui. Visi buvo papuošti gelėmis. Buvusių šokėjų vardu sveikino L. Vasiliauskaitė.

I. Smieliauskienė ansamblio vardu dėkojo svečiams, pažymėdama, kad ši programa tai yra ir protėvių dvasia. Dėkojo salės puošėjai G. Gražienei, o ypač šokėjams, aukojusiems laisvalaikius tautiniam šokiui. Jaunimo centras yra šokėjams antrieji namai. Dėkojo jėzuitams ir S. Endrijonienei, centro vadovei. Pažymėjo, kad Kriaučeliūnai jau 23 m. yra „Grandies“ globėjai. Ženkliukas buvo išteiktas 5 m. „Grandy“ šokiam Arui Tijiūnėliui.

Kovo mėnesį „Grandis“ turės vakarą, kur programą atliks ukrainiečiai šokėjai profesionalai, atsisteidami už „Grandies“ dalyvavimą pas juos. B. Jasaitienė pakvietė pasivašinti mamų iškeptais tortais. Visas renginys buvo rūpestingai suorganizuotas ir praėjo patraukliai.

Juoz. Pr.

DONELAIČIO MOKYKLŲ MADŲ PARODA

Prieš devynerius metus K. Donelaičio mokyklos pradėjo ruošti madų parodas. Tikrasis šių madų parodų tikslas buvo sukurti lėšų vis sunkejančiai mokyklų padėčiai. Ne paslaptis, kad visos lietuvinės mokyklos sunkiai finansiška vertėsi. Vienos iš jų kelia mokiniams mokyklos mokesčių, kitos ruošia įvairius parengimus, o K. Donelaičio mokyklos nutarė ruošti mokyklų madų parodas. Taip ir šiais metais K. Donelaičio mokyklos lapkričio 7 d. suruošė madų parodą Jaunimo centre didžiojoje salėje. Salės interjeras buvo kuklus, rudeniškas, prie kurio apipavidalinimo pasidarbavo Vida Radick. Ant stalų buvo išdėliotos gražios meniškios programos, kurias paruošė ir apipavidalino dailininkė Teresė Bogutienė. Šviesas tvarkė Vida Momkutė, o muziką – Zigmąs Mikuzis. Džiugu pastebėti, kad visos vietos buvo užpildytos ir tas parodo žmonių palankumą vienoms iš Chicago stipriausioms lietuvinėms mokykloms.

Ištisus metus K. Donelaičio mokyklų parodomis gaudavo madingus ir elegantiškus rūbus iš Evergreen parko „Lee's“ salono savininkų Kosmonų. Šiais metais rūbai buvo gauti iš eilės parduotuvė: Judita Radziūnienė parūpino iš Padar's – North Riverside, taip pat buvo gauti rūbai iš Al Berto's Oak Lawn, 16 Plus Melrose Crossing, Steven's LaGrange parko. Vaikų rūbai buvo gauti iš Charles's Shop, Villa Park, Charles's Shop 10 Kedzie Plaza, Kristy's Korner Evergreen Parko. Tam tikslui daug pasidarbavo tėvų komitetas, o ypač komiteto narė Irena Adickienė,

kuri ypač idėjo daug darbo ir laiko, kad ši madų paroda, kaip ir ankstyvesnės, praieitų su pasisekimu.

Madų parodos komentatorė Daina Dumbrienė aiškiai ir gražiai pristatė modeliuotojas, apibūdindama kiekvieną jų dėviamą rūbą. Modeliavo mamytės, tėveliai, mokiniai ir mokytojos. Šioje madų parodoje buvo demonstruojami kasdieniniai, sportiniai, išieginiai ir vakariniai rūbai. Jie buvo taikytini plonomis, jaunoms ir pilnomis. Kaip visada didžiausio dėmesio susilaukė vakariniai rūbai. O kur ne? Juk ir šventės jau čia pat, visi tikisi ką nors naujo pamatyti ir sau pristatyti. Vyrų rūbai buvo sportiniai, išieginiai ir vakariniai, juos dar gražiau paryškino patys modeliai.

Vaikus tvarkė Debbie Radick. Ji pirmiausia į taką išvedė pačios suprojektuotus ir pasiūtus dinozaurą (Adomas Radick), liūtą (Onutė Utz), žirafą (B. Zoller), pterandon (priešistorinis paukštis – Erikas Radick). Šie gražiai pasiūti kostiumai, ryškių spalvų, labai pagyvino pačią sceną. Vaikų rūbų buvo įvairių ir labai daug, gal jau net ir per daug. Tikrai visos mergaitės buvo grakščios ir gražios, tad ir jų rūbeliai visi joms tiko. Gimnazistės demonstravo paauglių mergaičių rūbus. Jie buvo tvarkingi ir gražūs, kaip ir pačios aukšt. mokyklų mokinės.

Parodoje buvo neapsieita ir be lietuviškų megztų rūbų. Salomėjos Endrijoniene's melsvas megztas kostiumėlis susilaukė didelių ovacijų. Kitos lininės megztos suknelės buvo gautos iš Irenos ir Stasės Adickienės.

Šių metų modeliuotojos buvo L. Adomėnienė, J. Augienė, V. Bendoraitienė, N. Gierštikienė, A. Gražytė, M. Harris, A. Jasaitytė, R. Musonytė, A. Padalino, D. Polikaitytė, V. Radick, Ž. Sabin, B. Sturonaitė, R. Viržintienė, V. Woodward. Yra modeliuotojai – Jonas Adickas, Rimas Dumbrys, Raimundas Gerštikas ir Audrius Polikaitis. Moksleiviai – D. Polikaitytė, J. Jankauskaitė, A. Mikučauskaitė, J. Narbutytė. Mergaitės modeliuotojos – J. Adickaitė, A. Adomėnaitė, G. Astauskaitė, L. Bendoraitytė, L. Dainytė, M. Harris, A. Kosmopolos, L. Paulytė ir M. Santoski.

Madų parodos metu taip pat buvo platinami laimėjimų bilietai. Svečiai buvo vaišinami pyragaičiais ir užkandėliais, o kas norėjo galejo atsigavinti vyneliu. Juo aptarnavo tėvų komiteto nariai. Manau, kad nė vienas nesigailėjo praleidęs sekmadienio popietę tą dieną, jei ir neprisitaikė rūbų, tai bent savo dalyvavimu inėse kuklią auką K. Donelaičio mokykloms paremti.

Nojolė Nausėdienė

CHICAGOS ŽINIOS

TAISYS GREITKELIUS

Sudaryti dideli planai pagrindiniai pataisyti Dan Ryan greitkelį, o paskiau Kennedy greitkelį. Pataisyti ne vien grindinį, bet ir tiltus bei išvažiavimus. Dan Ryan greitkelį pradės taisyti kovo mėnesį, nuo 31 gatvės iki įvažiavimo į Eisenhowerio greitkelį. Šių trijų mylių pataisymas kainuos apie 210 mil. dol. Kennedy greitkelis jau 27 m. senumo. Taisys nuo Ohio gatvės iki Edens greitkelio. Čia darbai prasidės, kai 1989 m. baigs taisyti Dan Ryan greitkelį. Kainuos apie 245 mil. dol.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Nuotr. H. Uus